Projekt MAS Spolupracující

METODIKA PRO STANOVENÍ PŘIDANÉ HODNOTY PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Obsah

1. Úvod ... 3

1.1 Okolnosti vzniku metodiky ... 3

1.2 Cíle metodiky ... 3

1.3 Možnosti využití metodiky ... 4

1.4 AutořimMetodiky ... 5

1.4.1 MAS Moravský kras z.s. ... 5

1.4.2 MAS POLIČSKO, z.s. ... 8

1.4.3 Místní akční skupina Hlinecko, z.s. ... 10

1.4.4 Místní akční skupina Podhostýnska, z.s. ... 12

1.4.5 MAS Střední Vsetínsko, z.s. ... 14

2. Definování základních pojmů ... 16

2.1 Definování pojmu přidaná hodnota projektu ... 16

2.2 Definování pojmu projekt spolupráce ... 19

3. Charakteristika projektů spolupráce ... 20

3.1 Projekty realizované MAS Moravský kras z. s. ... 20

3.2 Projekty realizované MAS POLIČSKO, z.s. ... 32

3.3 Projekty realizované Místní akční skupinou Hlinecko, z.s. ... 36

3.4 Projekty realizované Místní akční skupinou Podhostýnska, z.s. ... 38

3.5 Projekty realizované MAS Střední Vsetínsko, z.s. ... 40

4 Použité metody vyhodnocení projektů ... 41

5. Vyhodnocení výsledků projektů ... 45

5.1 Zhodnocení cílů projektů a prostředků jejich dosažení ... 45

5.2 Zhodnocení aktivit a realizací projektů ... 46

5.3 Zhodnocení výstupů projektů ... 52

5.4 Zhodnocení výsledků a dopadů projektů ... 54

5.5 Zhodnocení udržitelnosti a budoucnosti projektů ... 55

5.6 Zhodnocení přidané hodnoty projektů spolupráce ... 57

5.7 SWOT analýza ... 59

6. Návrh indikátorů přidané hodnoty projektů spolupráce ... 63

7. Příklady dobré praxe ... 68

8. Závěr ... 71

9. Použité prameny ... 73

10. Přílohy ... 74

1. Úvod

1.1 Okolnosti vzniku metodiky

Metodika pro stanovení přidané hodnoty projektů spolupráce je výstupem projektu s názvem MAS spolupracující realizovaného v rámci opatření IV.2.1 Realizace projektů spolupráce financovaného z Programu rozvoje venkova ČR. Tato metodika byla připravena ve spolupráci pěti místních akčních skupin - MAS Moravský kras z.s., MAS POLIČSKO, z.s., Místní akční skupina Hlinecko, z.s., Místní akční skupina Podhostnýnska, z.s., MAS Střední Vsetínsko, z.s. za účelem vytvoření návodu („kuchařky“) pro přípravu projektu spolupráce s přidanou hodnotou. Tento metodický dokument přímo navazuje na předchozí výstupy projektů realizovaných výše uvedenými místními akčními skupinami.

1.2 Cíle metodiky

Cílem metodiky je vytvoření podkladů pro vyhodnocení přidané hodnoty projektů spolupráce. Zhodnocením zrealizovaných nebo doposud probíhajících, neukončených projektů spolupráce jsme stanovili ukazatele přidané hodnoty, které budou dále využity při přípravě projektů spolupráce.

Další cíle metodiky:

- Zefektivnit a zlepšit činnost, aktivity a projekty MAS
- Zjistit, co se osvědčilo a co nikoli (příklady dobré a špatné praxe)
- Identifikovat opatření k nápravě případných neúspěchů, jejich rozsah
- Informovat klíčové aktéry o výsledcích a aktuálních a potenciálních dopadech projektů,
- Navrhnout způsoby podpory pro další šíření ověřených inovativních produktů a postupů a příkladů dobré praxe
- Připravit další projekty
- Zlepšit kvalitu aktivit MAS
- Stimulovat nové nápady pro inovace
- Upozornit tvůrce i realizátory projektů na možné překážky při realizaci projektů spolupráce
- prostřednictvím příkladů dobré praxe inspirovat tvůrce projektů ke zlepšení jejich kvality

1.3 Možnosti využití metodiky

Metodika pro stanovení přidané hodnoty projektů spolupráce by měla sloužit partnerům, dalším MAS a místním partnerstvím, ŘO, případně zprostředkujícímu subjektu (ZS), Evropské komisi, tvůrcům politik a dalším.

Tab. č.1: Možnosti využití metodiky

Subjekty zodpovědné za realizaci projektů	**Zjištění problémů při realizaci projektů a zajištění jejich nápravy v rámci budoucích projektů**
Projektové týmy	Zpětná vazba o vlastní práci a jejích širších dopadech.
Partneři	Fungování projektu jako celku, fungování partnerství.
Cílové skupiny projektů	Informace o fungování projektů.
Řídící orgán/zprostředkující subjekt	Využívání finančních prostředků, naplnění cílů a priorit programů.
Evropská komise	Srovnání příkladů dobré praxe z jednotlivých členských zemí.
Tvůrci politik	Využití inovací a příkladů dobré praxe (např. způsob práce s určitými skupinami, přístup k řešení některých společenských problémů) při změnách a vytváření veřejných politik, procedur a zákonů.

1.4 Autoři metodiky

Do přípravy metodiky bylo zapojeno pět místních akčních skupin, z nichž všechny mají zkušenosti s přípravou a realizací projektů spolupráce.

Základní informace a charakteristika MAS zapojených do přípravy metodiky:

1.4.1 MAS Moravský kras z.s.

MAS vznikla dne 5. 4. 2006 a vyvíjí činnost v souladu s ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb.
MAS je zapsaná pod značkou L 11713 v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Brně od 1. 1. 2014.

Základní údaje o MAS:

Název	MAS Moravský kras z. s.
Sídlo a kancelář MAS	Sloup 221, 679 13
Právní forma	zapsaný spolek
Statutární orgán	Miloslav Novotný, předseda
IČ	27028992
Webová adresa	www.mas-moravsky-kras.cz
Bankovní účet	1892159379/0800
Datová schránka	uaqdd68

Území MAS Moravský kras z.s.:

Počet obcí	59
Počet obyvatel k 31. 12. 2013	72111
Rozloha k 31. 12. 2013	579,08 km^2

Charakteristika místní akční skupiny:

MAS patří z hlediska územního členění do Jihomoravského a Olomouckého kraje, které jsou součástí regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod a Střední Morava. Území MAS je tvořeno katastry 59 obcí, k 1. 4. 2015 má 56 členů. V roce 2009 byla MAS podpořena z PRV ČR, osa IV LEADER. V průběhu období 2009 – 2014 MAS podpořila 131 žadatelů z území a realizovala 10 projektů spolupráce. Hlavním rozvojovým potenciálem je velmi vysoká vzdělanostní úroveň obyvatel, ekonomická síla a ekonomická úroveň a přírodní a kulturní dědictví regionu.

Logo:

MAS Moravský kras

Realizované projekty spolupráce:

Název projektu	**Termín realizace**
Kras naše společné dědictví	2012-2013
Moravská brána do Evropy – nové venkovské expozice a muzea	2009-2010
Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technicko-historických památek na venkově	2009-2010
Moravská brána do Evropy – nové zázemí pro činnost spolků a propagaci MAS na venkově	2009-2010
Pohádkové království šneka Krasíka	2013-2014
Via Bohemica	2013-2014
ENERGYREGION	2011-2014
INTENSE	2009-2011
Nacieszyć oczy, ciało i duszę - zintegrowana oferta przyjaznych dla środowiska produktów i usług turystycznych - Dolina Baryczy Poleca!	2010-2011
Spoločné zamúčené histórie - mlyny, obilie a miestne produkty v našich regiónoch	2012-2013

Seznam členů realizačního týmu:

Ing. Jozef Jančo
Ing. Petr Revenda
Jana Koudelková, Dis.
Ing. Ľudovít Kovács
Silvia Pápaiová
Ibolya Benkó
Ing. Michalea Pokorná
Mgr. Oldřich Sklenář
Ing. Judita Tóthová

1.4.2 MAS POLIČSKO, z.s.

byla registrována 27.4.2006 u Ministerstva vnitra ČR pod názvem MAS Sdružení pro rozvoj Poličska o.s. Pod tímto názvem byla MAS registrována až do roku 2014. Od 26.11.2014 je organizace zapsána Krajským soudem v Hradci Králové pod spisovou značkou L 5969 jako MAS POLIČSKO z.s.

Základní údaje o MAS:

Název	MAS POLIČSKO z.s.
Sídlo a kancelář MAS	Sulkovská 340, 569 92 Bystré
Právní forma	zapsaný spolek
Statutární orgán	Ing. Miloslav Sejkora (Město Bystré), předseda programového výboru
IČ	27030822
Webová adresa	www.maspolicsko.cz
Bankovní účet	1214172339/0800
Datová schránka	dbeiv8z

Území MAS POLIČSKO z.s.:

Počet obcí	21
Počet obyvatel k 31. 12. 2013	20278
Rozloha k 31. 12. 2013	284,46 km^2

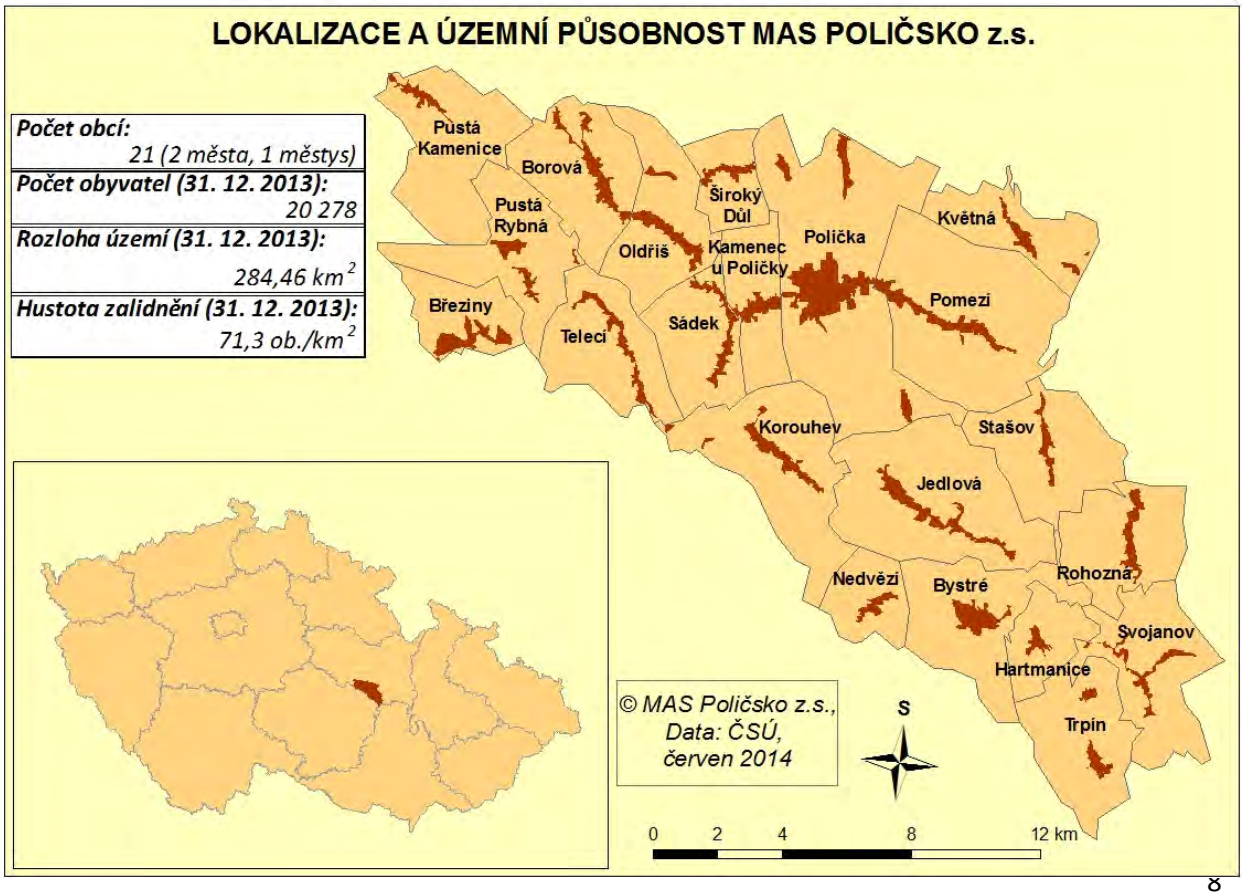

Charakteristika místní akční skupiny:

MAS POLIČSKO z.s. patří z hlediska územního členění do Pardubického kraje, který je součástí regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod. Celé území MAS je vnitřní periferií, leží na hranicích 3 krajů – Pardubického, Jihomoravského a kraje Vysočina. Území MAS POLIČSKO z.s se rozprostírá v jihozápadní části okresu Svitavy. Je tvořeno katastry 21 členských obcí. MAS POLIČSKO z.s má k 1.1.2015 50 členů. V roce 2009 byla MAS podpořena z PRV ČR, osa IV LEADER. V průběhu období 2009 – 2014 MAS podpořila 67 žadatelů z území a realizovala 4 projekty spolupráce. Hlavním potenciálem území MAS je přírodní bohatství, které se zde nachází, kulturně historické bohatství, které zde bylo vybudováno našimi předky a dochováno a pak je to také obyvatelstvo, které na území žije.

Logo:

MAS POLIČSKO z.s.

Realizované projekty spolupráce:

Název projektu	Termín realizace
Našim nejmenším	2011-2012
Venkov můj domov aneb „ Víš, kde žiješ?“	2011-2013
Hřbitovy - naše kamenná historie	2012-2014
Nezapomeňte (se) vrátit	2014-2015

Seznam členů realizačního týmu:

Petra Martinů
Leona Šudomová
Ivana Střílková
Ing. Miloslav Sejkora
Miloslav Tocháček

1.4.3 Místní akční skupina Hlinecko, z.s.

byla registrována 18. 10. 2006 na MV ČR, v roce 2007 utlumila svou činnost, kterou obnovila opět na Valné hromadě 16. 10. 2012. Od 12. 12. 2014 je vedená jako spolek u Krajského soudu v Hradci Králové pod spisovou značkou L 6101 pod názvem Místní akční skupina Hlinecko, z. s.

Základní údaje o MAS:

Název	Místní akční skupina Hlinecko, z. s.
Sídlo a kancelář MAS	Máchova 1121,539 01 Hlinsko
Právní forma	zapsaný spolek
Statutární orgán	Mias OC spol. s r.o. zastoupená Ing. Martinem Pavlišem
IČ	270 46 508
Webová adresa	www.mashlinecko.cz
Bankovní účet	000000-3238459309/0800 vedený u České spořitelny, a.s.
Datová schránka	jwih3ez

Území Místní akční skupiny Hlinecko, z. s.:

Počet obcí	18
Počet obyvatel k 31. 12. 2013	18 841
Rozloha k 1. 1. 2015	206,17 km^2

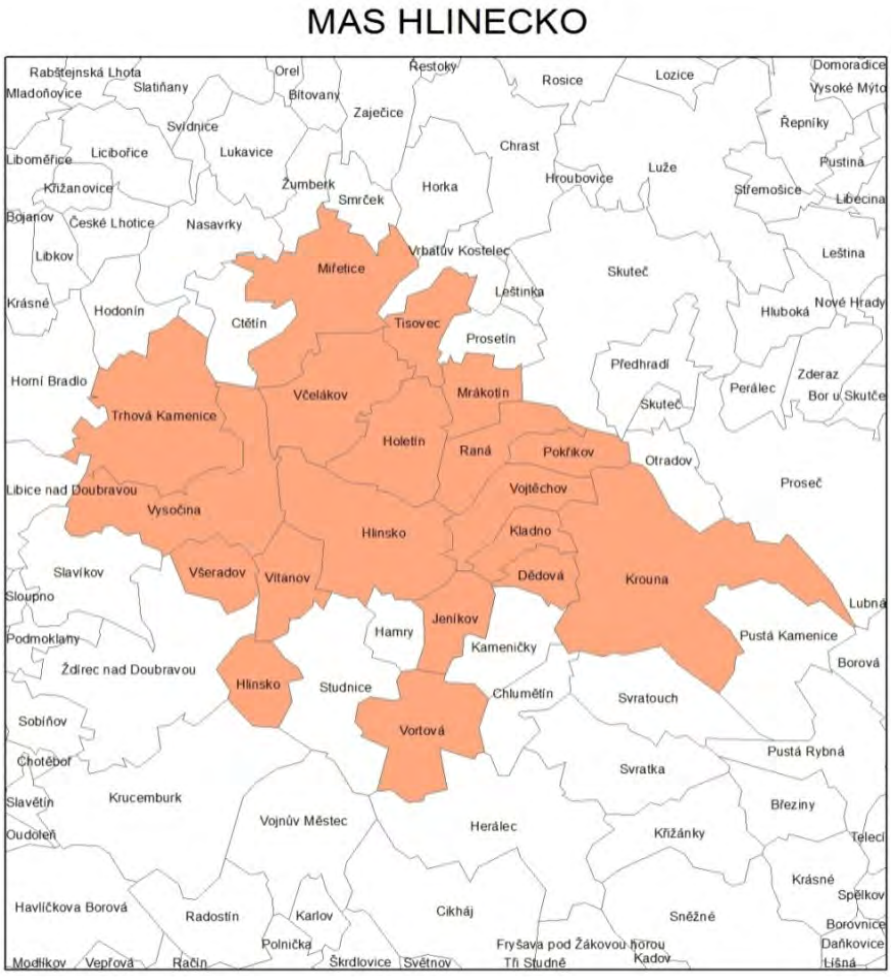

Charakteristika místní akční skupiny:

Území místní akční skupiny Hlinecko je typickým venkovským regionem v členitém terénu částečně ležícím v CHKO Železné hory a CHKO Žďárské vrchy s průměrnou nadmořskou výškou 550 m n. m. Obce jsou členité s mnoha menšími místními částmi. Celková rozloha regionu MAS Hlinecko činí 20 617 ha, hustota zalidnění regionu je 92 obyvatel na km2 na území se nachází celkem 18 obcí a 67 místních částí s celkovým počtem obyvatel 18 841. Naše území je bohaté na tradice, kterých si vážíme a chceme je nejen uchovat, ale i obnovit a přidat k nim aktivity současné.

Motto MAS: „Hlinecko tradičně i nově“

Logo:

Realizované projekty spolupráce

Název projektu	Termín realizace
Život a historie vypálených obcí	2014
Poznejte zelené srdce Česka	2014-2015
Nezapomeňte (se) vrátit	2014-2015

Seznam členů realizačního týmu:

Olga Ondráčková
Hana Rouhová
Lenka Juklová
Magda Křivanová
Lada Leszkowová

1.4.4 Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.

Podhostýnský mikroregion realizoval projekt "Trvale udržitelný rozvoj Podhostýnska", jehož cílem bylo vytvoření aktivní a dobře fungující místní akční skupiny. K vlastnímu založení došlo 30. června 2006, kdy se uskutečnila ustavující schůze občanského sdružení Místní akční skupina Podhostýnska. Na základě platnosti nového Občanského zákoníku byly v roce 2014 provedeny úpravy ve stanovách MAS Podhostýnska a název byl změněn na Místní akční skupina Podhostýnska, z. s.(zkratka MASP) MASP byla následně registrována u Krajského soudu v Brně ve spolkovém rejstříku pod spisovou značkou L 11948.

Základní údaje o MAS:

Název	Místní akční skupina Podhostýnska, z. s.
Sídlo a kancelář MAS	Fryčajova 888, 768 61 Bystřice pod Hostýnem
Právní forma	zapsaný spolek
Statutární orgán	Ing. Antonínem Zlámalem, předsedou spolku
IČ	270 42 979
Webová adresa	www.mas-podhostynska.cz
Bankovní účet	4200162061/6800 vedený u Sberbank, a. s.
Datová schránka	empuu8f

Území MAS Místní akční skupiny Podhostýnska, z. s.:

Počet obcí	17
Počet obyvatel k 31. 12. 2013	18616
Rozloha k 31. 12. 2013	215,93 km^2

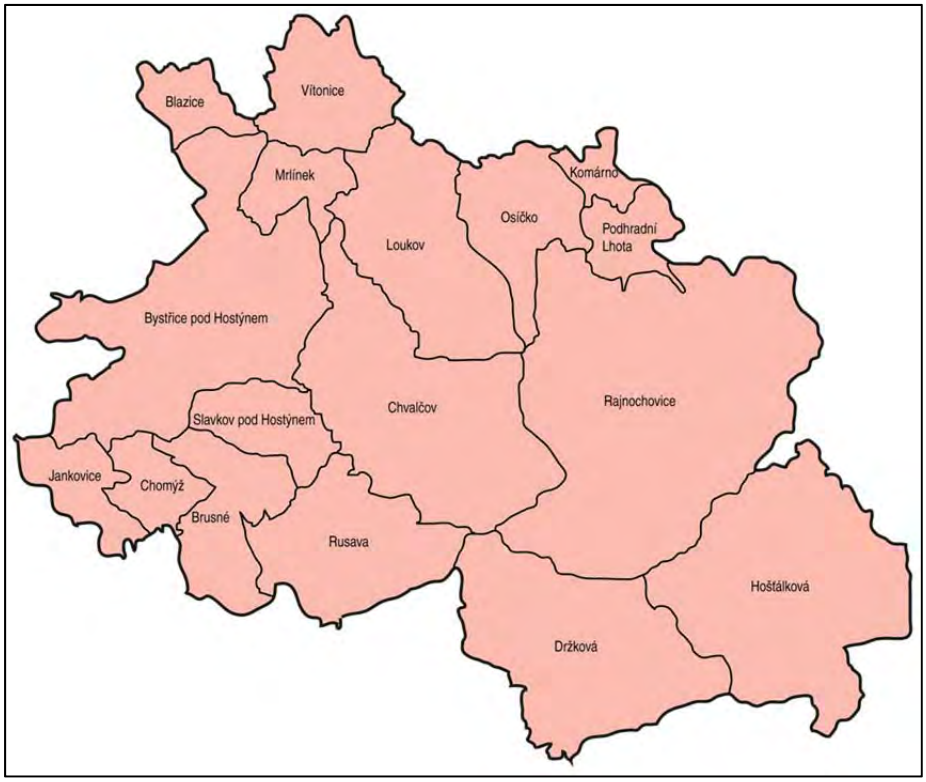

Charakteristika místní akční skupiny:

Místní akční skupina Podhostýnska z. s. patří z hlediska územního členění do Zlínského kraje, který je součástí regionu soudržnosti NUTS II Střední Morava. Celé území MAS leží na hranicích 2 krajů – Zlínského a Olomouckého. Území Místní akční skupiny Podhostýnska, z. s se rozprostírá z převážné většiny na území okresu Kroměříž, jedna obec je na území okresu Zlín a jedna na území okresu Vsetín. Území je tvořeno katastry 17 členských obcí. Místní akční skupina Podhostýnska, z. s. má k 1.1.2015 47 členů. V roce 2008 byla MAS podpořena z PRV ČR, osa IV LEADER. V průběhu období 2008 – 2014 MAS podpořila 107 žadatelů z území a realizovala 3 projekty spolupráce. Hlavním potenciálem území MASP je přírodní bohatství. Na území MASP se nachází významné místo duchovní a poutní turistiky – Svatý Hostýn. Přibližně polovina území nabízí atraktivní možnosti pro využití v cestovním ruchu.

Logo:

Realizované projekty spolupráce:

Název projektu	**Termín realizace**
Kraj pod Hostýnem ožívá – včasné informace, zázemí a propagace pro společenské a kulturní akce	2010-2011
Kroje našich krajů	2012-2013
S nordic walking holí vydej se do okolí	2013-2014

Seznam členů realizačního týmu:

Mgr. Eva Kubíčková
Ing. Jaroslav Šarman

1.4.5 MAS Střední Vsetínsko, z.s.

MAS SV byla založena 10. 1. 2007. Sídlem MAS byla od založení Obec Jablůnka, která byla zároveň předsedající obcí. Začátkem roku 2011 přešlo předsednictví a sídlo na obec Kateřinice. Od 16. 12. 2014 je MAS vedená jako spolek u Krajského soudu v Ostravě pod spisovou značkou L7372/RD7/KSOS pod názvem MAS Střední Vsetínsko, z. s. K 31. 12. 2014 měla MAS Střední Vsetínsko 42 členů.

Základní údaje o MAS:

Název	MAS Střední Vsetínsko, z. s.
Sídlo a kancelář MAS	Kateřinice 242, 756 21 Kateřinice
Právní forma	zapsaný spolek
Statutární orgán	Obec Kateřinice zastoupená Ing. Vojtěchem Zubíčkem, Ph.D.
IČ	27053458
Webová adresa	www.masstrednivsetinsko.cz
Bankovní účet	35-8771860267/0100
Datová schránka	wi4irx2

Území MAS Střední Vsetínsko, z. s.:

Počet obcí	12
Počet obyvatel k 31. 12. 2013	11855
Rozloha k 1. 1. 2015	210,31 km^2

Charakteristika místní akční skupiny:

Území MAS Střední Vsetínsko, z. s. se nachází v okrese Vsetín, který je součástí Zlínského kraje. Oblast Středního Vsetínska se rozprostírá na území Hostýnských, Vsetínských vrchů a v nivě řeky Bečvy. V katastru obce Malá Bystřice zasahuje do CHKO Beskydy. Celková rozloha MAS Střední Vsetínsko je 21 031 ha a hustota zalidnění regionu 56 obyvatel na km2. Území MAS je tvořeno katastry 12 členských obcí s celkovým počtem obyvatel 11855.

Střední Vsetínsko leží v srdci Valašska, je tedy krajem tradic a řemesel, krajem se zachovalou přírodou a nezaměnitelným charakterem obyvatel. Tohoto potenciálu chceme využít a dále ho rozvíjet.

Motto MAS: „Střední Vsetínsko kráčí správným směrem“

Logo:

Realizované projekty spolupráce:

Název projektu	Termín realizace
S nordic walking holí vydej se do okolí	2013-2014

Seznam členů realizačního týmu

Ing. Světla Studenská
Ingrid Mikulová

2. Definování základních pojmů

2.1 Definování pojmu přidaná hodnota projektu

Ekonomická přidaná hodnota

Ekonomická přidaná hodnota (vychází z anglického pojmu Economic Value Added, zkráceně EVA) je finanční ukazatel, který lze definovat jako rozdíl mezi čistým provozním ziskem a kapitálovými náklady. Tento ukazatel se stal velmi populární díky faktu, že bere v potaz i náklady na vlastní kapitál. Ukazatel EVA slouží především k posouzení hodnoty majetku vlastníků, takzvané shareholder value. Je vhodné upozornit, že do nákladů na kapitál se započítávají náklady obětované příležitosti.
Ukazatel byl vyvinut v roce 1993 v New Yorku konzultační společností Stern Stewart & Co, která k tomuto označení vlastní ochrannou známku.

Základní vzorec:

$$EVA = EBIT \cdot (1-t) - C \cdot WACC = NOPAT - C \cdot WACC$$

EBIT - provozní zisk před úroky a zdaněním (Earnings before interest and taxes)
t - míra zdanění zisku (například 20 % = 0,2)
C - dlouhodobě investovaný kapitál
NOPAT - čistý provozní zisk po zdanění (Net Operating Profit After Taxes)
WACC - vážený průměr nákladů na kapitál (například 10 % = 0,1) (Weighted average cost of capital)

Hrubá přidaná hodnota

Hrubá přidaná hodnota (zkráceně HPH, anglicky gross value added (GVA)) je výsledek rozdílu mezi celkovou produkcí zboží a služeb měřené na jedné straně a a mezi spotřebou (hodnota statků a služeb spotřebovaných ve výrobě) na straně druhé.

Zdroj: Wikipedie (použit překlad textu z článku Economic value addend na aglické Wikipedie)

Přidaná hodnota je vlastní přínos projektu

Každý projekt musí mít přidanou hodnotu, tedy přínos. Bez přidané hodnoty je realizace projektu zbytečná. Přidanou hodnotou je porovnání stavu (hodnoty) před projektem a plánovaným budoucím stavem (hodnotou), které chceme dosáhnout jeho realizací. Přínos projektu musí být tak významný, že se vyplatí investovat na jeho realizaci finanční prostředky, čas a úsilí.

Tvorba přidané hodnoty projektu spolupráce je tedy základním stavebním kamenem celé koncepce projektu.

Definice přidané hodnoty pro projekty spolupráce PRV 2007-2013 v rámci ČR:

- Projekt má nepopiratelný společný výstup.
- Společný výstup by nevznikl v takové kvalitě, pokud by ho realizovala každá MAS samostatně.
- Společné výstupy jsou mezi MAS provázané.
- Projekt přináší řešení, které nelze realizovat pouze na úrovni jednotlivých MAS.
- Projekt Spolupráce má integrující funkci -spojuje MAS případně další subjekty při řešení společného problému.
- Projekt rozvíjí spolupráci mezi MAS.
- Společný výstup musí mít význam pro území všech spolupracujících MAS, neslouží pouze konkrétní MAS nebo konkrétní obci.

Definice přidané hodnoty pro evropskou územní spolupráci:

- Projekty charakterizuje přeshraniční dopad u obou partnerů.
- Projekt přináší vzájemnou výměnu kulturních zkušeností a postupů.
- Dochází k posilování Evropanství a evropské integrace.
- Je budována vzájemná důvěra mezi národy.
- Jsou zapojeny i úřady a orgány na obou stranách hranice (i jiné systémy a legislativa v jednom projektu).
- Praktickou formou je rozvíjena znalost cizích jazyků a dialektů.

Zkušenost získaná s realizací projektů v ČR i po celé Evropě ukazuje, že společně vypracované programy a projekty mohou být nejefektivněji uskutečněny, pokud regionální a místní partneři hrají závažnou roli.

Tab. č. 2: Analýza cílů investičních projektů spolupráce PRV

Kritéria dle specifického cíle oblasti podpory	**Investiční projekty**
Zvýšení dopravní dostupnosti obou území pro návštěvníky a obyvatele Zvýšení investiční atraktivity území Zlepšení infrastruktury místního a regionálního významu	• Jde o významnou infrastrukturu místního/regionálního významu? • Je partnerství přirozené a plní skutečnou roli? • Jsou partneři schopni projekt realizovat a předat si zkušenosti? • Dojde k rozvoji regionů a jejich sblížení? • Podpoří infrastruktura spolupráci mezi regiony? • Přispěje infrastruktura jinak zásadně k rozvoji kontaktů mezi regiony? • Bude mít projekt významné dopady pro další obce či teritoria mimo žadatele (širší území)? • Jsou výsledky projektu konkrétní a udržitelné? • Zvýší realizace projektu životní úroveň obyvatel obou regionů? • Posílí se realizací projektu ekonomické vazby mezi regiony?

Kritéria dle specifického cíle oblasti podpory	**Projekty nastaveny na zlepšení podmínek a ochranu životního prostředí**
Rozvoj environmentální infrastruktury a péče o přírodu a krajinu, znečištění ovzduší, snižování množství produkovaných odpadů Obnova přírodních hodnot krajiny Tvoření společného systému výměny informací o nových řešeních týkajících se ochrany ŽP	• Do jaké míry projekt zlepšuje ŽP v oblasti péče o přírodu a krajinu (eliminace znečištění ovzduší, snižování množství produkovaných odpadů, přirozené biodiverzity, sdílení ICT…) • Jaká je míra ovlivnění ŽP v obou územích, řeší projekt zásadní problémy spojené právě s ŽP v dané oblasti? • Je partnerství pevné a zakládá vazby/struktury dalšího rozvoje, navazující projekty a spolupráce mezi regiony? • Bude mít projekt významné dopady pro další obce či teritoria mimo žadatele? • Přinese realizace projektu užitek oběma regionům? • Zvýší realizace projektu životní úroveň obyvatel obou regionů?
Kritéria dle specifického cíle oblasti podpory	**Projekty zabývající se upevněním institucionální spolupráce a rozvojem kulturní výměny.**
Podpora kulturních, společenských, volnočasových a rekreačních aktivit Podpora činností zachovávajících identitu a tradice místních komunit Společné osvětové a vzdělávací materiály, naučné stezky Modernizace společenské, kulturní a volnočasové infrastruktury Spolupráce územních samospráv, jimi řízených organizací, atd. Zpracování analýz /studií /strategií /programů v rámci socioekonomického rozvoje	• Zvýší realizace projektu výrazně spolupráci veřejných institucí? • Dá se předpokládat, že vazby, které vzniknou mezi institucemi v rámci projektu, budou trvalé a udržitelné? • Je projekt v nějakém ohledu mimořádný (např. pokryté území, inovativní/nové aktivity, počet obyvatel využívající služby)? • Obsahuje projekt podružné aktivity (např. nákup drahé technologie, vysoké investice do modernizace či výstavby budov) neúměrně navyšující výdaje bez zvýšení přidané hodnoty? • Dojde k rozvoji regionů a jejich sblížení na všech možných úrovních? • Podpoří projekt spolupráci mezi regiony a institucemi v regionech? • Přinese realizace projektu užitek v obou regionech? • Zvýší se realizací projektu zásadně kulturní či společenské vyžití obyvatel dotčených obcí? • Jsou aktivity projektu zaměřené na specifický okruh obyvatel nebo jsou směřovány k širokému okruhu obyvatel z obou regionů? • Jsou oba partneři vyrovnaní a schopni realizovat cíle a předat zkušenosti? • Přispěje projekt nějak zásadně k rozvoji kontaktů? • Podpoří projekt zásadně rozvoj spolupráce mezi regiony?

Tvorba přidané hodnoty projektu spolupráce je tedy základním stavebním kamenem celé koncepce projektu.

2.2 Definování pojmu projekt spolupráce

Projektem v kontextu fondů EU se rozumí konkrétní ucelený podrobně rozpracovaný projektový záměr, který je součástí projektové žádosti. Projekt v sobě zahrnuje soubor aktivit, směřujících k dosažení předem stanoveného a jasně definovaného cíle, a je limitován určitým časem a rozpočtem.

Obecná osnova projektu se obvykle skládá alespoň z těchto hlavních částí:

- Název projektu
- Cíle projektu
- Žadatel a partneři projektu
- Místo a doba realizace projektu
- Dopad realizace projektu na okolí
- SWOT analýza

(zdroj: www.strukturalni-fondy.cz)

Projekt spolupráce je možno definovat jako jedinečnou soustavu činností, směřujících k předem stanovenému cíli, která má určitý začátek i konec. Vyžaduje spolupráci nejméně dvou partnerů, váže či spotřebovává jejich kapacity a využívá je pro vytvoření výstupu.

Přeshraniční spolupráce je pak pojmem široko užívaným v právních aktech a dokumentech. Podle „Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů“ je přeshraniční spolupráce sousedskou spoluprací přiléhajících k sobě hraničních regionů. Podobným způsobem definuje tento termín „Rámcová evropská konvence o přeshraniční spolupráci mezi regiony a regionálními samosprávami“, kde se termín přeshraniční spolupráce vztahuje ke každé společně zahájené činnosti mající za cíl upevnění a další rozvoj sousedských kontaktů mezi samosprávami a územními vládami dvou nebo více států.

Přeshraniční spolupráci lze také vymezit jako proces, v němž lokální a regionální společenství a samosprávné orgány územní jednotky sjednocují své úsilí s cílem společného řešení problému, a to přes skutečnost, že je dělí státní hranice.

3. Charakteristika projektů spolupráce

3.1 Projekty realizované MAS Moravský kras z. s.

Název projektu: ENERGYREGION (Efektivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie v kombinaci s konvenční energií v regionech)

Cíle projektu:

- Podpora obnovitelných zdrojů energie a dosahování úspor energie, konkrétně:
- Identifikace potřeb spotřebitelů energie;
- Vypracování vývojových trendů a možností zřízení autonomního energetického regionu;
- Identifikace potenciálu a perspektivisty OZE;
- Vypracování scénářů diverzifikace rozptýlené energie;
- Studie integrace rozptýlených a konvenčních zdrojů energie do regionálních přenosových soustav;
- Úspory energie;
- Výběr řešení ověřených v praxi, inovací a know-how v oblasti efektivního použití rozptýlené energie.

Financování: OP Nadnárodní spolupráce Střední Evropa

Žadatel: POLTEGOR-INSTYTUT, INSTYTUT GÓRNICTWA ODKRYWKOWEGO (PL)

Partneři: Krajský úřad regionu Dolního Slezka (PL), E-závod (SI), PORSENNA o.p.s. (CZ), MAS Moravský kras, z.s. (CZ), Univerzita technologie ve Wroclavi (PL), KEEA Agentura pro klima a energetickou účinnost (DE), město Baunatal (DE), město Colbe (DE)

Rok realizace: 10/2011 – 12/2014

Název projektu: Kras-naše společné dědictví

Cíle projektu:

- Mapování a propagace kulturního dědictví krasu, zvýšení atraktivity území MAS OZ KRAS a MAS Moravský kras.
- Zlepšení poznání kulturního dědictví a vzdělávání místních aktérů v oblasti cestovního ruchu, zvýšení šance na ekonomické využití potenciálů kulturního dědictví.
- Zajištění propagace kulturního dědictví krasu (společné festivaly, cestovatelský průvodce, webová flash prezentace, informační leták).
- Vytvořit a rozvíjet nový společný silný image regionů v sektoru cestovního ruchu jako cílové destinace zaměřené na oblast aktivního odpočinku, využívající kulturní dědictví gastronomii, kulturu a architekturu.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: Občianske združenie KRAS, Plešivec, Slovensko

Období realizace: 2012–2013

Název projektu: Moravská brána do Evropy – nové venkovské expozice

Cíle projektu:

- Obnova budov pro muzejní expozice zlepší kvalitu života v místě
- Vytvoření nových muzejních expozic zvýší atraktivitu oblasti
- Spolupráce regionů a místních partnerů rozvíjí a posiluje metodu Leader
- Propagace nových muzejních expozic rozvíjí cestovní ruch v regionech

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: MAS Moravská cesta, MAS Regionu Poodří

Období realizace: 2010-2011

Název projektu: Moravská brána do Evropy – nové zázemí pro činnost spolků a propagaci MAS na venkově

Cíle projektu:

- Vytvoření nového technického zázemí pro společenskou, kulturní, sportovní a spolkovou činnost a propagaci všech tří MAS.
- Podpora spolkového života v regionech s návazností na oživení cestovního ruchu a tím zajištění vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života.
- Meziregionální vzájemná propagace a rozvoj spolupráce všech tří MAS Vytvoření tradice pořádání každoročních společenských akcí (Den MAS Moravský kras, z.s., Otevírání Poodří, Den MAS Moravská cesta).
- Nákup vybavení sloužícího pro spolkové a propagační akce stany, stánky, stoly, lavice, propagační tabule, ad.)

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: MAS Moravská cesta, MAS Regionu Poodří

Období realizace: 2012-2013

Název projektu: Spoločné zamúčené histórie – mlyny, obilie a miestne produkty v našich regiónoch

Cíle projektu:

- Připravit analýzu území s ohledem místních kulturních zdrojů zaměřených na zpracování tradičních místních produktů (např. větrné a vodní mlýny) a výrobců místních produktů z obilí (např. tradiční pekařské a cukrářském výrobky.)
- Zajistit propagaci historie vodních mlýnů na území ČR a větrných mlýnů na území ČR a zpracování obilí a místních tradičních pekařských, cukrářských výrobků a dalších výrobků z obilí.
- Podpořit a rozvíjet podnikání a venkovský cestovní ruch na území regionů.
- Vytvořit a rozvíjet nový společný silný image regionů v sektoru cestovního ruchu, jako cílových destinací specifických zejména na nabídkou v oblasti aktivního odpočinku, sportu, poznávací turistiky a zábavy a využívající k tomu přírodní a kulturní dědictví a s ním související nabídky v oblasti gastronomie, kultury a architektury .

Financování: OP Přeshraniční spolupráce SR-ČR

Žadatel: Mikroregión Termál (SK)

Partneři: MAS Moravský kras z.s., Mikroregión Dudváh

Období realizace: 2012-2013

Název projektu: Od Estonska po Chorvatsko: Inteligentní energeticky úsporná opatření v obecních bytech ve střední a východní Evropě (INTENSE)

Cíle projektu:

- Implementace nových energetických směrnic EU (2006/32/EC a 2002/91/EC) v nových členských státech
- Integrace energetického managementu do strategického plánování místních samospráv
- Výběr příkladů dobré praxe, jejich uplatnění v hodnocení energetických úspor budov, příprava adaptačních strategií a průvodce pro implementaci směrnic EU
- Příprava strategie nástrojů pro zvýšení informovanosti veřejnosti
- Rozvoj vědomostí a dovedností dotčených odborníků (příprava vzdělávacího modulu)
- Mezinárodní spolupráce „starých“ a „nových“ zemí EU.

Financování: Program EK Intelligent Energy Europe

Žadatel: Baltic Environmental Forum – Riga, Lotyšsko.

Partneři: 28 partnerů ze zemí střední a východní Evropy a z Německa, implementace ve 12 zemích. EUZ, Germany; BEF, Latvia; BEF, Estonia; BEF, Lithuania; REC HQ; REC, Hungary; REC, Poland; REC, Slovakia; REC, Czech Republic; REC, Slovenia; REC, Croatia; REC, Romania; SOFENA, Bulgaria; BEF, Germany; EUZ, Germany; Auraplan, Germany; Münster, Germany; Frankfurt, Germany; Sapareva banya, Bulgaria; Riga Energy Agency, Latvia; Cēsis, Latvia; Saku, Estonia; ELEKTRĖNAI, Lithuania; Ożarów, Poland; Ružomberok, Slovakia; Veszprém, Hungary; Ptuj, Slovenia; Koprivnica, Croatia; Samobor, Croatia; Tusnad, Romania.

Období realizace: 2008–2011

Název projektu: Rozprávkové kráľovstvo slimáka Kraska

Cíle projektu:

- Území Slovenského a Moravského krasu začne vnímat jako zajímavé a přitažlivé území i pro hlavní cílovou skupinu- rodiny s dětmi. Pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy budou marketingově využívány min. o 50 % lépe.
- Zvýší se počet návštěvníků - rodin s dětmi min. o 30 %.
- Díky projektu subjekty v území následně v období udržitelnosti připraví min. 20 kvalitních ucelených turistických produktů vázaných na pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy.
- Díky projektu subjekty v území následně v období udržitelnosti připraví min. 10 společných turistických produktů obou krasových území vázaných na pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy, které by dokázaly návštěvníky zdržet v území několik dnů. Jako podklad pro ně budou sloužit výstupy projektu (cílený průzkum u poskytovatelů služeb v období udržitelnosti).
- Realizací projektu bude zajištěna společná propagace místních potenciálů kulturního dědictví krasu.
- Zlepší se spolupráce mezi podnikateli (poskytovatelé služeb), v období udržitelnosti bude zorganizováno min. 5 společných akcí.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: Občianske združenie KRAS, Plešivec, Slovensko

Období realizace: 2013-2014

POHÁDKOVÉ KRÁLOVSTVÍ
DOBRODRUŽSTVÍ ŠNEKA KLASÍKA
PUTOVÁNÍ POHÁDKOVÝM KRÁLOVSTVÍM ŠNEKA KLASÍKA

Název projektu: Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technicko-historických památek na venkově

Cíle projektu:

- Zmapování všech zachovaných i zaniklých technicko-historických památek (na území všech 3 MAS)Vypracování studií obnovy a využití těch nejzajímavějších památeks návazností na oživení cestovního ruchu
- Zajištění vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života
- Realizace vzdělávací akce (využití památek v cestovním ruchu) Meziregionální vzájemná propagace v partnerských regionech

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: MAS Moravská cesta, MAS Regionu Poodří

Období realizace: 2013-2014

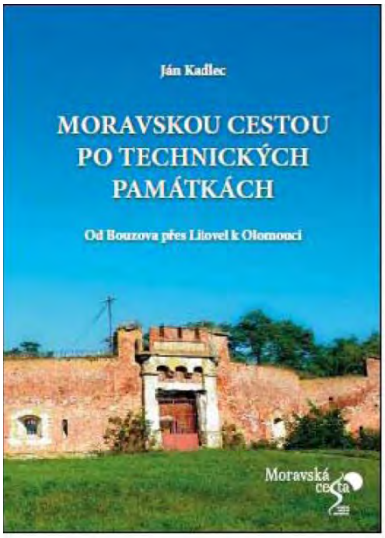

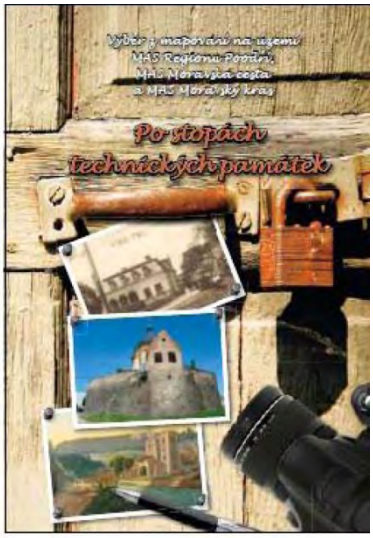

Název projektu: Nacieszyć oczy, cialo i dusze – zintegrowana oferta przyjaznych dla środowiska produktów i uslug turystycznych – Dolina Baryczy Poleca!

Cíle projektu:

- Vzdělávání s cílem zvýšení standardů kvality a ochrany životního prostředí u produktů a služeb příznivých pro životní prostředí na území soustavy NATURA 2000
- Upozornění na výhody hospodaření v ekologicky cenných územích
- Podpora systému Dolina Baryczy jako modelový systém motivace výrobců a poskytovatelů služeb
- Šíření dobré praxe v oblasti integrace pro-environmentálních aspektů a místního hospodářství na územích soustavy NATURA 2000

Financování: FM EHP a Norsko

Žadatel: LGD Dolina Baryczy (PL)

Partneři: MAS Moravský kras z.s.

Období realizace: 2010-2011

Název projektu: Via Bohemica

Cíl projektu:

- vytvoření a rozvoj nového silného image regionů v sektoru cestovního ruchu jako cílových destinací specifických zejména nabídkou v oblasti zážitkové turistiky a gastronomie,
- získání potřebného know - how spoluprací se subjekty a organizacemi zabývajícími se cestovním ruchem v regionech,
- prohloubení a rozšíření spolupráce mezi výrobci a poskytovateli služeb v regionu a v regionech navzájem,
- zvýšení účinnosti a kvality regionálního marketingu a zvýšení dostupnosti informací o regionech navzájem,
- vytvoření kvalitní síťě partnerů v regionech kteří pomohou distribuovat informační a propagační produkty a jednotlivé výstupy projektu a spolupracovat na dohodnutých společných akcích,
- rozšíření a prohloubení povědomí o regionech a jejich možnostech cestovního ruchu,
- zlepšení informovanosti o přírodních, kulturních a historických zajímavostech regionů,
- pomocí vyhotovené společné publikace týkající se Via Bohemica poznat historii obchodování našich předků na území projektových partnerů,
- pomocí společné analýzy výrobců produktů a poskytovatelů služeb včetně průzkumu trhu zjistit současnou nabídku místních produktů, výrobků a služeb a zjistit potřebu místních výrobců a poskytovatelů služeb,
- vzájemnou spoluprací místních akčních skupin, společnými marketingovými aktivitami, výměnou a přenosem vzájemných zkušeností společně naplánovat, rozvíjet, podporovat a propagovat venkovský cestovní ruch, kulturně-společenský život a hospodářskou spolupráci po Via Bohemica,
- prostřednictvím společné publikace "Via Bohemica" a marketingových materiálů "Via Bohemica" místních produktů, výrobků a služeb rozvíjet hospodářskou spolupráci, venkovský cestovní ruch a propagovat kulturní a gastronomickou tradičnost na území partnerských regionů.
- vytvořit širokou a ucelená nabídka aktivit, akcí, služeb a informačních a motivačních produktů, které budou mít potenciál dlouhodobě uspět na trhu cestovního ruchu
- vytvořit zvláštní a zřetelný image regionu založeného na "značce"
- vytvoření společných destinací a jejich společného řízení, za tím účelem vytvoření společného informačního a rezervačního systému pro spolupráci v cestovním ruchu v období udržitelnosti projektu.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: Miestna akčná skupina Dudváh, Miestna akčná skupina Stará Čierna voda

Období realizace: 2013-2014

Via Bohemica – Česká cesta
Turistické služby a akce
Via Bohemica
Via Bohemica – Česká cesta
Produkty a výrobky

3.2 Projekty realizované MAS POLIČSKO, z.s.

Název projektu: „Našim nejmenším“

Cíle projektu:

- Vytvoření zázemí pro volný čas malých dětí a jejich rodičů
- Podpoře spolupráce rodinných a mateřských center na území zapojených MAS. Zapojení 15 rodinných či mateřských center a obcí
- Pořízení vybavení mateřských center a vybudované multifunkční altány v malých obcích.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS POLIČSKO, z.s.

Partneři: MAS Boskovicko PLUS, o.s., MAS Partnerství venkova

Období realizace: 2011–2012

Název projektu: Venkov – můj domov aneb „Víš, kde žiješ?“

Cíle projektu:

- Rozšíření znalostí o místě domova dětí a jeho okolí
- Posílení vztahu k životu na venkově
- Seznámení dětí s historií a tradicemi života v regionu
- Seznámení dětí základních škol a obyvatel s vazbami společenského, kulturního i ekonomického života venkova v současnosti prostřednictvím výukového programu, který tvoří doplňkové učební materiály k učebním plánům ZŠ
- Vznik unikátních výukových materiálů zaměřených na území konkrétní obce či regionu.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS POLIČSKO, z.s.

Partneři: MAS Boskovicko PLUS, o.s., MAS Partnerství venkova

Období realizace: 2011–2013

Název projektu: „Hřbitovy – naše kamenná historie“

Cíle projektu:

- Nabídka aktualizaci a elektronizaci dat evidence hřbitovních míst správcům hřbitovů v jednotlivých obcích
- Tvorba aktuálních elektronických map jednotlivých pohřebišť
- Zpříjemnění a zjednodušení správy hřbitovů
- Tvorba dalších produktů na základě sesbíraných dat (www stránky s vyhledáváním zesnulých osob pro jejich příbuzné nebo kamarády, unikátní historická publikace s mapami a popisem historie hřbitovů, ale i jejich souvislostí,
- Tvorba a tisk sad letáků mapujících unikátní stavby na hřbitovech, historické stromy, známé rodáky apod.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS POLIČSKO, z.s.

Partneři: MAS Boskovicko PLUS, o.s., MAS Partnerství venkova

Období realizace: 2012– 2014

Název projektu: „Nezapomeňte (se) vrátit“

Cíle projektu:

- Pomoc zřizovatelům a pracovníkům knihoven zvýšit návštěvnost a využití knihovny nejen na výpůjčku knih, ale i k jinému novému využití knihovny
- Využití knihoven na malých obcích jako malých center a míst k setkávání občanů různého věku.
- Vdechnout knihovnám duši, naplnit ji dětmi a občany, nejen zarytými čtenáři, kteří si vypůjčí a vrátí knihu, ale také těmi občany, které zaujmou aktivity organizované knihovníky a dobrovolníky.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS POLIČSKO, z.s.

Partneři: Místní akční skupina Hlinecko, z.s., MAS Moravskotřebovsko a Jevíčsko o.p.s.

Období realizace: 2014–2015

3.3 Projekty realizované Místní akční skupinou Hlinecko, z.s.

Název projektu: Život a historie vypálených obcí aneb „Znáte nás?“

Cíle projektu:

- „Spojit podobné osudy“ obcí v ČR, které byly za 2. světové války vypáleny
- Upozornit na tyto historické činy očima a prací současných dětí a studentů v regionu

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Hornolidečska z.s.

Partneři: Místní akční skupina Hlinecko, z.s., MAS Ploština, MAS Šumperský venkov, Obec Luká, Obec Tršice

Rok realizace: 2014

Název projektu: „Poznejte zelené srdce Česka“

Cíle projektu:

- Zvýšení návštěvnosti na území CHKO Žďárské vrchy, kterému je přezdíváno „Zelené srdce Česka“, a to netypickou motivační formou – hrou

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: Havlíčkův kraj o.p.s.

Partneři: Místní akční skupina Hlinecko, z.s.

Období realizace: 2014–2015

3.4 Projekty realizované Místní akční skupinou Podhostýnska, z.s.

Název projektu: „Kraj pod Hostýnem ožívá – Včasné informace, zázemí a propagace pro společenské a kulturní akce“

Cíl projektu:

- Rozvoj a provázání společenských a kulturních akcí v sousedních a partnerských regionech.

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.

Partneři: MAS Partnerství - Moštěnka

Období realizace: 2010–2011

Název projektu: „Kroje našich krajů“

Cíle projektu:

- Přispět k rozšíření znalosti a historii území
- Oživit místní folklór a podpoří folklórní spolky
- Pořídit folklórní kroje(případně části) a zajistit jejich následné využívání při společenských akcích v partnerských regionech spadajících do národopisných oblastí Hané, Záhoří, Valašska, Gemeru a Malohontu

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: MAS Partnerství - Moštěnka

Partneři: Místní akční skupina Podhostýnska, z.s., MAS Moravská cesta, MAS Malohont

Rok realizace: 2012

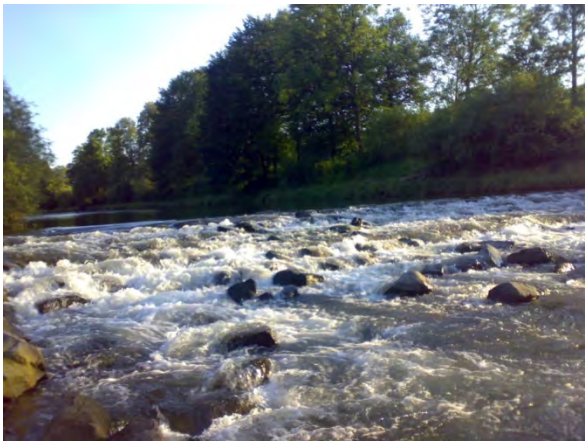

3.5 Projekty realizované MAS Střední Vsetínsko, z.s.

Název projektu: „S nordic walking holí, vydej se do okolí“

Cíle projektu:

- Zlepšení spolupráce mezi subjekty ze zapojených MAS (obcemi, NNO, podnikateli)
- Zatraktivnění území a zvýšení zájmu místních obyvatel o jeho poznávání
- Zvýšení zájmu návštěvníků o území vytvořením sítě kvalitně značených tras pro Nordic Walking

Financování: PRV 2007-2013

Žadatel: Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.

Partneři: MAS Střední Vsetínsko, z.s.

Rok realizace: 2013

4 Použité metody vyhodnocení projektů

Pro vyhodnocení projektů spolupráce byly využity toto metody:

Dotazníkové šetření mezi realizátory projektu spolupráce Nezapomeňte (se) vrátit
Závěrečného průzkumu se zúčastnilo celkem 8 dotázaných zástupců z 20 knihoven.

Tab. č. 3. Dotazník k projektu Nezapomeňte (se) vrátit

Závěrečný průzkum projektu Nezapomeňte (se) vrátit

Prosím, věnujte několik minut vyplnění následujících otázek.

1. Zvýšil projekt Nezapomeňte (se) vrátit aktivitu obyvatel ve Vaší obci? (1 - velmi, 6 - vůbec ne)

1 2 3 4 5 6

Doplňující komentář (chcete-li):

2. Splnilo vybavení trvalého charakteru zakoupené v rámci projektu Nezapomeňte (se) vrátit Vaše očekávání? (1 - velmi, 6 - vůbec ne)
1 2 3 4 5 6

Doplňující komentář (chcete-li):

3. Došlo od počátku projektu Nezapomeňte (se) vrátit ke zvýšení počtu registrovaných čtenářů?
- Ano, o méně než 10%
- Ano, o více než 10%
- Ne, je jich stejně
- Ne, čtenářů ubylo
- Nedokážu posoudit

Doplňující komentář (chcete-li):

4. Bylo pro Vás zapojení do projektu Nezapomeňte (se) vrátit impulzem k větší finanční podpoře Vaší knihovny?

ANO NE

Doplňující komentář (chcete-li):

5. Ohodnoťte výstupy projektu Nezapomeňte (se) vrátit: (1 - velmi se mi líbí, 6 - vůbec se mi nelíbí)

• Manuál Vesnického knihovníka	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**Nevím**
• Omalovánky Hádej pověst	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**Nevím**
• Komiksovou knihu Hádej pověst	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**Nevím**
• Tematické kufříky	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**Nevím**

Doplňující komentář (chcete-li):

6. Podařilo se Vám navázat spolupráci s ostatními knihovnami? ANO NE Nevím

Doplňující komentář (chcete-li):

7. Bude pro vás problematické v projektu Nezapomeňte (se) vrátit pokračovat v době udržitelnosti? (pořádání akcí, putovní výstava, tematické kufříky)

ANO **NE** **Nedokážu posoudit**

Doplňující komentář (chcete-li):

8. Jak hodnotíte spolupráci s Vaší Místní akční skupinou? (1 - velmi dobrá, 6 - nepřijatelná)

1 **2** **3** **4** **5** **6** **Nevím**

Doplňující komentář (chcete-li):

U většiny respondentů byla odpověď na dotaz o zvýšení aktivity obyvatel kladná, v jednom případě bylo zvýšení aktivity hodnoceno jako velmi vysoký, ve čtyřech případech jako vysoké. Ve třech knihovnách bylo ze stupnice 1-6 hodnoceno číslem 3,4,5.
Samotné vybavení bylo výbornou pomocí u 5 knihoven, u ostatních byl přínos nákupu vybavení hodnocen méně potřebněji, a to jednou stupněm 2, jednou stupněm 4 a jednou stupněm 5.
U všech knihoven, kromě jedné, došlo ke zvýšení poštu čtenářů. U 4 knihoven ke zvýšení o více, než 10%, a u 3 knihoven o méně, než 10%.
Z výše uvedeného vyplývá, že startovací úroveň knihoven na počátku byla různá. Ať už jde o aktivitu obyvatel v obci, úroveň vybavení anebo o pořádané akce. Ve většině knihoven přinesl projekt změny velké ve všech směrech. U některých knihoven, které byly nově vybaveny, přinesla realizace projektu změnu pouze doplňkového charakteru. Až na jednu výjimku přinesl projekt ve všech knihovnách zvýšení počtu čtenářů a zvýšení aktivity obyvatel i účasti na pořádaných akcích. U 75% knihoven potom realizace projektu zapříčinila i další investice obce do samotné místnosti knihovny, mnohé knihovny byly přebudovány, přemístěny do větších prostor nebo minimálně zútulněny, vymalovány a doplněny dalším vybavením.
Všichni účastníci průzkumu však hodnotili výborně společné vytvořené produkty (omalovánky Hádej pověst a komiksovou knihu Hádej knihu), samotný Manuál vesnického knihovníka, který je spíše učební pomůckou v seminářích knihovníků, byl hodnocen na stupnici 1-6 průměrně hodnotou 1,5. Pořízení tematických kufříků bylo hodnoceno známkou 2,1. Důvodem tohoto hodnocení je nepříliš vysoká znalost a nezkušenost zástupců knihoven s tímto vybavením (novinka, kterou neznáme). Mnozí toto vybavení viděli poprvé a neměli s ním vlastní zkušenost. Z praxe velkých knihoven však vyplývá, že tematické kufříky jsou velmi populární v nabídce knihoven jak v rámci samotného půjčování, tak při využití v jednotlivých akcích.
Samotné knihovnice a knihovníci mezi sebou začali více spolupracovat, spolupráci navázalo s kolegy z jiných obcí celých 75 % účastníků, jedna knihovna spolupráci nenavázal a jedna ji nenavázala zatím.
Pro všechny respondenty dle průzkumu není problémem pokračovat v započatých akcích v obecních knihovnách i v dalších letech v době udržitelnosti projektu.
Finální otázkou odpovídali účastníci průzkumu na dotaz ke spolupráci s místní akční skupinou ve svém regionu, kterou všichni hodnotili známkou 1.
K celkovému hodnocení průzkumu je potřebné dodat, že samotné vybavení, produkty a akce neudělají vesnickou knihovnu atraktivní. Tu dělá její personál, knihovníci, dobrovolníci a také atmosféra, kterou okolo sebe šíří. I tyto postoje byly v průběhu realizace projektu u různých zástupců

knihoven různé. Ve většině seminářů a akcí však zavládla nadšenecká atmosféra, která strhla i nezapálené knihovníky a dobrovolníky a vyburcovala je k realizaci nových a zajímavých akcí.
Stručně řečeno: i lidský faktor a zapálenost jednotlivců hraje v úspěchu vesnické knihovny jako místa zajímavých akcí, aktivit a setkávání, velkou roli. Vlastně tu největší
Sami realizátoři projektu (zástupci tří MAS) hodnotili výsledky projektu tak, že předčily očekávání, která byla při tvorbě projektu a koncepci žádosti.

Diskuze uvnitř projektového týmu
Diskuze probíhala v rámci jednání KPS projektu a dále v rámci neformální komunikace mezi partnery projektu (telefonicky, osobně, e-mailem).

Diskuze s partnery projektů
Diskuze probíhala v rámci komunikace mezi partnery projektu (MAS) s vybranými partnery realizovaných projektů spolupráce (mimo MAS).

Rozhovory s klíčovými aktéry projektů
Analýza názorů významných aktérů vycházela z uskutečněného kvalitativního průzkumu pomocí metody řízených rozhovorů se zástupci těchto aktérů. Smyslem analýzy bylo identifikovat a vyhodnotit pohled a názory na projekty „zevnitř" a verifikovat či naopak konfrontovat tento pohled na projekty s výsledky dalších částí metodiky. Podkladem pro analýzu byl kvalitativní výzkum provedený metodou individuálních řízených rozhovorů se zástupci 10 subjektů.

Proces provádění rozhovorů:
a) stanovení cíle
b) zpracování vodítka pro diskusi (10 otázek)
c) výběr účastníků (10 členů)
d)první kontakt
e) schůzka
e) analýza informací

Brainstorming
Vychází z teorie „bouře mozků“ tedy skutečnosti, že celek je víc než pouhý součet svých částí. Nápady prezentované ve skupině se doplňují a navzájem rozvíjejí a mají tak větší hodnotu, než kdyby každý jednotlivec přemýšlel nad problémem sám. Může přinést tvůrčí a inovativní řešení problémů a úkolů. Metoda byla využita zejména v závěrečných fázích, když se hledalo vysvětlení nebo řešení odhalených problémů.

SWOT analýza
Použita pří identifikaci, které stránky projektů jsou úspěšné a které méně, na čem je třeba zapracovat, jaké příležitosti pro další rozvoj je možné využít, jakým hrozbám se bude muset čelit. Bude se provádět na počátku hodnocení, kdy pomůže identifikovat příčiny problémů a příklady dobré praxe.

Analýza a interpretace získaných dat

Analýza informací v projektových žádostech a monitorovacích a závěrečných zprávách projektů.

Výzkum od stolu

Analýza zápisů ze schůzek s partnery, emailová a korespondenční komunikace s partnery, smluv o partnerství.

5. Vyhodnocení výsledků projektů

V této kapitole je popsáno konkrétní využití jednotlivých metod při vyhodnocování projektů i tvorbě samotné metodiky.

5.1 Zhodnocení cílů projektů a prostředků jejich dosažení

Metoda:
Diskuze uvnitř projektového týmu

Otázky a odpovědi:
Jaké byly cíle projektů, čeho jsme chtěli dosáhnout?
Propagace území navenek, práce místní akční skupiny uvnitř.
Zapojení různých subjektů z různých území.
Zvýšit povědomí o historii území.
Posilování patriotismu obyvatel.

Jak jsme chtěli daných cílů dosáhnout, jakými prostředky?
Tiskovými výstupy, semináři, dalšími výstupy, workshopy, představováním projektů, závěrečnými konferencemi.
Změnily se nějak cíle či prostředky v průběhu projektů? Pokud ano, proč a jak se změnily?
Ano, změny forem měkkých akcí.

Jak odpovídaly cíle projektů potřebám cílových skupin?
Cíle projektů byly stanoveny na základě analýzy potřeb cílových skupin.

Jak jste zajistili, aby byly projekty relevantní vůči potřebám cílových skupin?
Dotazníky, ankety, výsledky pracovních skupin.

Shrnutí:
Realizované projekty spolupráce splnily stanovené cíle.

Jako nejvíce přínosné cíle byly uváděny:
Zlepšením poznání kulturního dědictví a vzděláváním místních aktérů v oblasti cestovního ruchu se zvýšily šance na ekonomické využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví partnerských regionů; Vytvořila a rozvíjela se nová společná image regionů v sektoru cestovního ruchu. Hlavní cíle projektů musely být v souladu i s programovými cíli jednotlivých OP, např. tvorba a podpora sítí spolupracujících orgánů, který zajistí udržitelný, integrovaný, ekonomický, environmentální, sociální a kulturní rozvoj oblasti, a to prostřednictvím zlepšování komunikační dostupnosti, rozvoje informovanosti společenství, rozvoje turistiky a kulturních hodnot a tradic.

5.2 Zhodnocení aktivit a realizací projektů

a) Hodnocení implementace projektů

Metody:

- Brainstorming uvnitř projektového týmu
- SWOT analýza projektů

Otázky a odpovědi:
Bylo personální zajištění projektů relevantní?
Ano.

Splňoval personál dobře své role?
Ne vždy.
Ano.
Důležitá role hlavního manažera.
Důležité dobré rozdělení rolí v projektovém týmu.

Fungovaly dobře administrativní systémy projektového řízení? (Zaměřte se na komunikaci, způsob zvládání administrativních procedur, kdo je měl na starosti, byly efektivně a spravedlivě rozloženy?)
Složitá pravidla.
Různé výklady pravidel různými metodikami.
Termíny realizace- sankce C.
Není jednotný výklad metodiky a pravidel.
CP SZIF na administraci projektů spolupráce nemělo dostatečné personální kapacity.

Co fungovalo obzvláště dobře?
Ověřené mechanismy administrace, ty se ale často měnily.

Co byste změnili nebo zlepšili, pokud byste měli realizovat projekty znovu?
Návrh změny a zjednodušení a jednotný výklad pravidel.
Konkrétní osoby, které by byly odpovědny za programy.
Jiné výstupy (po zkušenostech s propagačními výstupy).
Aktualizace výstupů s odstupem času (CD místo DVD …) a jiné, které se na počátku projektů nevěděly.

Shrnutí: Implementace projektů fungovala převážně dobře. V odpovědích o zkušenostech s řízením a implementací spolupráce převažuje důraz na administraci projektů. Ta představovala u mezinárodních a nadnárodních projektů takovou zátěž a byla tak náročná, že se většina dotazovaných shoduje na tom, že je potřeba nejméně jeden plný úvazek vyčleněný čistě na administraci. Na samotnou mezinárodní spolupráci doporučuje tým vyčlenit jednu zvláštní osobu. Pokud je mezinárodní spolupráce skutečně aktivní, pak její koordinace a práce s ní související vydají také na jeden plný úvazek. Tuto argumentaci neuvádíme jako doporučení pro navyšování prostředků či varování před plýtváním.

Vyplývají z ní však dva reálné okruhy problémů:

1) u osob schopných této práce je velká míra fluktuace, přitom se těžko nahrazují – a to už pak skutečnou hrozbou pro projekt je a může ho to výrazně negativně ovlivnit;
2) není zvládnutelné, aby implementující organizace ze mzdy „koordinátora“/“administrátora“ rozvojového partnerství platily své řadové zaměstnance, kteří budou mezinárodní spolupráci řídit nad rámec svých běžných pracovních povinností (i toto zjištění bylo důvodem k vysoké fluktuaci). Vysoké zatížení administrativou může způsobovat ohrožení projektu, a to nikoli z důvodu vysoké finanční náročnosti, ale z důvodu silné závislosti projektů na konkrétních realizátorech, konkrétních osobách v managementu projektu.

b) Zhodnocení partnerství (místní, národní, nadnárodní)

Metody:

- Výzkum od stolu - analýza zápisů ze schůzek s partnery, emailová a korespondenční komunikace s partnery, smlouva o partnerství
- Diskuze uvnitř projektového týmu
- Diskuze s partnery projektů

Otázky a odpovědi:

Jaká je nebo byla role partnerů v projektech?
Někteří další partneři projektu (školy) byli zároveň i cílovou skupinou projektu.

Jaká je přidaná hodnota jejich účasti v projektech?
Bez dobrovolníků a aktivních patriotů by nebylo možné projekty realizovat, také bez jejich know-how.

Změnila se úloha partnerů v průběhu projektu?
V realizaci se postupně přidávali další partneři, po skončení někteří z nich svou spolupráci ukončili.

Jaké jsou důkazy o úspěšnosti spolupráce?
Hmotné výstupy, aktivity v regionu, odezva v regionu.

Jak probíhá nebo probíhala komunikace s partnery?
Osobně, telefonicky, e-maily
Bez finanční motivace by byla komunikace s některými zapojenými aktéry daleko složitější, ne každý je ochotný dobrovolně věnovat volný čas pro dobrou věc.
U jiných projektů je naopak zkušenost s aktivním zapojením dobrovolníků, jejichž počet i aktivita časem narůstaly.

Co funguje nebo fungovalo obzvláště dobře?
Nabalily se další aktivity partnerů (nápady a náměty na další akce).
Při dobré motivaci využití vyššího potenciálů dobrovolníků.
Otevřely se dveře ke komunikaci a další spolupráci se skupinami, které byly uzavřené (např. školy).
Větší důvěryhodnost MAS v regionu.
Zlepšení PR MAS.

Jaké jsou nebo byly problémy a překážky v rámci partnerství?
Jiná mentalita jiných národů i území.
Jiné kulturní prostředí partnerů.
Změny v projektovém týmu.
Změna v obecních zastupitelstvech.
Jazyková bariéra.

Co byste udělali jinak, kdybyste realizovali projekt znovu?

Plní nebo splnilo partnerství svůj účel vzhledem k cílům programu/projektu?
Od začátku důsledně komunikovat s partnery a ověřit si důkladně jejich potřeby a možnosti zapojení se do projektu.
Větší informovanost koncových aktérů a ne jenom jejich nadřízených (nevěděli jsme do čeho jdeme-argument koncových aktérů).

Shrnutí:
Partnerství v rámci realizace projektů bylo hodnoceno jako jeden z nejdůležitějších faktorů úspěšnosti. Díky navázaným partnerstvím se pak následně realizovaly projekty nejenom mezi MAS, ale i mezi subjekty v regionu (např. v území MAS Moravský kras díky realizaci projektů spolupráce navázali partnerské styky 4 obce s obcemi na Slovensku a úspěšně realizovaly i 4 samostatné projekty meziobecní spolupráce). Z analýzy vyplynulo, že existuje celá řada „typů" partnerství, souvisejících s očekáváními partnerů. Tam, kde nebyla dobře vzájemně vyjasněna tato očekávání, zůstávala spolupráce víceméně formální, neboť podstatné změny pak již v rámci probíhajícího projektu nejsou reálně dosažitelné (vzájemná dohoda a pak schvalování více národními řídícími orgány). Někteří partneři přistupovali do již se formujících skupin partnerů a v první fázi realizace projektů vystupovali až na výjimky v mezinárodní spolupráci relativně pasivně. Často se objevuje reflexe typu „měli jsme na partnery šťastnou ruku". Představitelé projektu sami při přípravě dalších projektů zvažují odpověď na otázku, zda preferovat již vyzkoušené partnery nebo hledat nové, a to i v případě, že spolupráce byla přínosná a naplnila očekávání – hledání nových partnerů v sobě nese potenciál dalších významných podnětů, a to může být pro některé typy projektů podstatným vkladem. Pro jiné projekty je naopak navazující partnerství věcí rozvíjení již existující dynamiky. Jednoznačná odpověď na tuto otázku neexistuje. Mezi faktory úspěchu při řízení spolupráce jedním subjektem patřily zkušenosti řídícího partnera, jasný cíl dobře rozpoznaný a komunikovaný s ostatními partnery, jasné role a očekávání.

c) Aktivity

Metody:
- Rozhovory klíčovými aktéry projektů
- Diskuze uvnitř projektového týmu.

Otázky:
Nastaly nějaké změny v realizaci aktivit oproti původnímu plánu? Jaké a proč?
Ano, vzhledem k měnící se legislativě a zkušenostem s realizací aktivit.
Časté změny termínů seminářů a měkkých akcí.
Změny v technických parametrech propagačních výstupů.
Doplňování aktivit (zapomnělo se např. na dopravu atd.)
Bylo by vhodné změnit nebo upravit či upřesnit indikátory (neměnné)

Jaké inovativní přístupy a řešení jste v tomto projektu využili nebo využíváte? Jaké jsou nebo byly jejich hlavní přínosy?
Unikátní nápady (využití nového SW: aplikovatelný SW pro evidenci hřbitovů pro celou republiku)- regionální a nadregionální nápad.
Nové formy propagace (příběhy a pohádky).
Zvyšování patriotismu v regionu.
Nové festivaly.
Nové gastronomické soutěže a akce.
Nové sportovní akce.

Jsou nebo byly aktivity relevantní pro potřeby cílových skupin pro dosažení cílů projektu a cílů programu, ze kterého je nebo byl projekt financován?
Směřovaly, ale doplňkově zasáhly i jiné cílové skupiny.
Zasáhly i úřady a další subjekty v ČR.
Zapojení a informovanost subjektů zajišťujících realizaci programů.

Shrnutí:
Aktivity projektů byly zvoleny podle cílů. Časté byly u projektů změny měkkých akcí v průběhu realizace, a to ať již kvůli vhodnému termínu, vyhovujícímu prostředí pro akci, dostupnosti pro všechny aktéry nebo i změně počtu (převážně navýšení) účastníků. V případě „volnější ruky“ realizátorů by vznikly i nové akce, produkty i aktivity, na které na počátku projektu nikdo nepomyslel, mnohdy se aktéři báli změny realizovat bez schválení, které ovšem probíhalo časově delší dobu.
Vážnou změnou obzvláště v posledních kolech byla povinnost neměnnosti indikátorů, ne vždy logicky neměnných, velmi záleželo na formulaci textu a ne obsahu změny.

d) Inovace

Metody:
- Výzkum od stolu - informace o stávajících projektech a postupech jak uvnitř, tak vně organizace
- Analýza a interpretace získaných dat -informace v projektové žádosti

Otázky a odpovědi:
Jaké byly inovační prvky projektů? (Rozdělte na procesní inovace, inovace orientované na kontext a inovace orientované na cíl).
Na základě detailního průzkumu byl nastaven výstup.

Jaká je nebo byla úroveň inovace? (např. lokální úroveň, národní úroveň, úroveň organizace).
V realizovaných projektech spolupráce se objevily všechny úrovně inovací, některé projekty měly inovaci na úrovni lokální, jiné až nadnárodní.

Komu jsou nebo byly určeny inovační produkty?
Inovační produkty byly určeny pro obyvatele na území MAS a pro turisty.

Existují nebo vznikly nějaké neplánované inovace?
V průběhu projektu byl pořízen motivační kufřík (různá témata) pro knihovny.
Knihy ve zkratce- využití unikátního SW (netypický nečtenářský zážitek čtenářů)

Existuje nebo vzniklo něco, co bylo plánováno, ale nefunguje?
Občas byly problémy s lidským prvkem (někteří členové nebyli spolehliví) či přecenily své síly.

Jaké jsou důkazy, že se jedná nebo jednalo o inovační produkty?
Pilotní projekty, registrované ochranné známky, autorská práva tvorby SW na hřbitovy, zavedení nové akce a nových tradic (festivaly v Moravském krasu), Nordic walking extrem maraton.

Je pokrok směrem k vývoji inovačního prvku dostatečný?
V některých případech je slabý, v některých projektech naopak (vývoj nových produktů po skončení realizace projektu Rozprávkové kráľovstvo slimáka Kraska).

Jaké jsou nebo byly problémy a překážky?
Pravidla byla nastavena tak striktně, že zahrnout do realizujícího se projektu vývoj dalšího nového inovativního produktu bylo prakticky nemožné.

Bude možný transfer inovačních produktů?
Ano, i v rámci republiky i nadnárodně, příklady dobré praxe (například distribuce knih a letáků projektu Život a historie vypálených obcí do všech škol na územích MAS prostřednictvím jednotlivých KS a MAS samotných- unikátní distribuční řetězec, který lze aplikovat kdykoli).

Shrnutí:
Projekty spolupráce ve většině případů zahrnovaly inovační přístupy, aktivity nebo výstupy. Mezi nejčastěji uváděné patří:
V rámci projektu vznikly nové tradiční akce nebo projekt po ukončení vlastní realizace vytvořil podmínky nižších finančních nároků na pokračování a udržitelnost, přičemž těžiště financování se přeneslo na regionální aktéry v oblasti cestovního ruchu, kteří byli zapojeni do projektu. Mezi inovativní prvky projektů spolupráce patří i vznik vertikálních a horizontálních forem spolupráce v regionech a mezi regiony. Dále pak práce a zapojení tzv. kreativních odvětví do projektů. Tato odvětví jsou výrazně navázána na místní skupiny a komunity a jejich podpora tak nepřímo vede k rozvoji i těchto aktérů. Je třeba, aby pro vlastní práci na projektu byl dostatečný prostor, neboť inovace nelze naplánovat dopředu, praktická řešení vznikají až v průběhu projektu. Dynamiku do celého procesu přinášejí interní a externí činitelé. Těmi interními jsou zejména výsledky práce samotné a také výstupy z interakce mezi partnery (různá kulturní, sociální a legislativní východiska,

různé přístupy, tradice a zkušenosti). Externím zdrojem změny jsou důsledky vnějších vazeb projektu, kontextu a pozadí projektu.

5.3 Zhodnocení výstupů projektů

Metoda:

- Výzkum od stolu (vytažení informací z projektové žádosti a smlouvy, ze záznamů o distribuci výstupů)
- Diskuze uvnitř projektového týmu
- Diskuze s partnery projektů

Otázky a odpovědi:

Podařilo se je naplnit?
Ano, i rozšířit.

Co bylo důvodem nesplnění?
Výstupy nebylo možné nesplnit.

Co pomohlo ke splnění?
Zapojení širokého okruhu partnerů a dobrovolníků z území.
Jak jste výstupy šířili?
Všemi kanály.

Jak jste získali přístup k cílovým skupinám?
Detailní znalostí území a spolupráci a partnerstvím v regionech.

Dostaly se výstupy ke všem skupinám, které z nich mohou mít prospěch?
Nepodařilo se oslovit největší školy ke spolupráci, tedy nezískaly ani výsledky (čítanky) z projektu
Daleko lepší spolupráce je na menších obcích s menšími skupinami než v městech s větší skupinou.

Splnili jste závazky projektové smlouvy týkající se sdílení a šíření výstupů projektu?
Ano.

Co zejména způsobilo úspěch či neúspěch?
Neochota významných aktérů zapojit se do projektů (státní a příspěvkové organizace v Moravském krasu).

Dostaly se výstupy k cílovým skupinám? Měly z nich očekávaný užitek?
Ano.

Proč se nedosáhlo či přesáhlo plánovaných hodnot očekávaných výstupů?
Plánované hodnoty výstupů byly překročeny hlavně u tiskových výstupů díky výběru dodavatelů.
Nedosažení nebylo možné připustit (všechny týmy měly předem aktuální cenové kalkulace jako základ stanovení ceny produktů)

Shrnutí:

Projekty splnily stanovené parametry výstupů a výsledků. Musely splnit. Výstupy byly nejčastěji šířeny ve formě článků, webových stránek, e-maily, konferencemi, semináři, individuálními jednáními s politiky a prezentace pro politiky a tvůrce politik, ale i vlastní distribucí jednotlivých produktů. Mezi nejosvědčenější formy šíření v Moravském krasu uvádějí umístění výstupů projektu (filmového cestovatelského průvodce) na kanál youtube (13 tis. unikátních zhlédnutí za 1 rok).

5.4 Zhodnocení výsledků a dopadů projektů

Metoda:

- Brainstorming projektového týmu

Výsledky projektu jsou údaje o tom, co vzniklo v důsledku realizace dané aktivity, ale co nebylo závislé pouze na realizátorovi projektu.

Dopady projektu jsou dlouhodobější důsledky realizace projektu či celého programu podpory, které lze vysledovat až s určitým časovým odstupem. Mohou být projektem ovlivněny jen částečně či nepřímo. Může se také jednat o širší dopady na cílové skupiny a společnost.

Výsledky:
Propojování území v určitých tématech (jeden velký projekt).
Čím větší zapojené území, tím větší efekt projektu (ale obtížnější komunikace mezi aktéry a koordinace celého projektu).
Jsou partneři, kteří jsou samostatně slabí, aby se do něčeho pustili, společně ano.
Neočekávalo se, že výstupy osloví až takové okruhy uživatelů.
Díky propagačním výstupům účast na filmových festivalech, literárních soutěžích.
Návštěvy z jiných zemí díky výstupům (za příklady dobré praxe).

Shrnutí:
Projekty spolupráce přinesly do území i dlouhodobější aktivity. Díky propagačním výstupům (filmový cestovatelský průvodce) se partneři zúčastnili na filmových festivalech a literárních soutěžích. Některé projekty přivedly do regionů početné exkurze z jiných zemí za příklady dobré praxe. Mezi často uváděný dopad patří i zvýšení atraktivity území, čímž vzrostla dostupnost i kvalita služeb, které požadují i věkově starší turisté, tedy stoupl i jejich počet. Vznikly navazující projekty, zejména nové naučné stezky a produkty, tyto zvyšují atraktivitu a motivují další turisty pro návštěvu regionů. Smysl dalšího využívání výstupů a výsledků projektů je v tom, že se tím zvyšuje jejich kvalita, eliminuje se souběžný vývoj podobných nebo stejných produktů a je výrazně podpořen mainstreaming.

5.5 Zhodnocení udržitelnosti projektů

Již v průběhu realizace projektu je dobré začít zvažovat způsob, jakým bude projekt pokračovat. Bude projekt nadále financován nebo bude ukončen? Je možné přetvořit projekt v soběstačnou sociální firmu?

Metoda:

- Brainstorming projektového týmu

Otázky a odpovědi:

Na úrovni projektu: Co chcete, aby se s projektem dál dělo? Jak by to mohlo fungovat?
Na úrovni organizace: Jak je uspořádána? Jaký je přístup organizace k projektu, způsob uspořádání, plány do budoucna?

Na úrovni zaměstnanců organizace: Jaké mají zkušenosti, znalosti a kvalifikace?

Na úrovni vašich služeb / vašich cílových skupin: Co potřebují? Potřebují stejné služby? Něco navíc? Něco jiného?

Další otázky a odpovědi:

a) Další granty

Jak budete udržovat a budovat stávající a budoucí vztahy s donory?
Jaká bude vaše marketingová strategie? Vytvoříte novou? Upravíte stávající?
Jak si zajistíte pravidelné informace o grantových možnostech a prioritách a strategiích rozdělování prostředků jednotlivých potenciálních donorů?
Určitě dojde k mírnému úpadku.
V omezeném rozsahu v rámci udržitelnosti budou fungovat.
Pravidelné sledování výzev a dalších grantů na pokračování projektu.
Časem třeba výstup a celý projekt vývojem ztratí opodstatněnost, výsledky projektu morálně zastarají, přebijí je nové technologie, metody nebo akce.
Některé projekty ztratí význam tím, že se ztratí poptávka po aktivitě (výstupu).
Projekty generovaly další projekty a další nápady, které byly zrealizovány.
U dílčích míst může dojít díky aktivnímu zapojení subjektů k rozšíření a doplnění aktivit.

b) Přechod k samofinancování / transformace v sociální podnik

Jak zapojíte do plánování budoucnosti svou správní radu nebo řídící a dozorčí orgány?
Jaké devizy vaše organizace má? (Např.: budovy a vybavení, dovednosti zaměstnanců/kyň, práce, kterou děláte, kontakty, které máte atd.)
Jak budete získávat informace o sociálním podnikání? Účastníte se školení, konferencí, schůzek, budujete kontakty v této oblasti?
Lidský potenciál, znalost území, znalost subjektů, potenciál pro vytváření nových produktů, zkušenost, dobré jméno v regionu, zprostředkování komunikace mezi subjekty v regionu.

c) Mainstreaming

Může existovat možnost, jak navázat na projekt začleněním výsledků projektu do běžné praxe včetně úpravy veřejných politik. Možná budete moci získat veřejnou zakázku na poskytování služeb vyvinutých a odzkoušených v projektu v širším měřítku „mainstreamově".

Otázky a odpovědi:

Je možné získat veřejnou zakázku například na formulaci doporučení systémových změn?
Jak "prodat" projekt na místa, kde se utváří veřejné politiky?
Je možné získat veřejnou zakázku na provozování služby ve větším rozsahu?
Je to jeden z cílů této metodiky.
Mohou se na MAS obracet jako na subjekt, který má zkušenosti (například z krajů, ministerstev).
Některé metodiky a software mohou být poskytnuty po období udržitelnosti i jiným subjektům.

Shrnutí:

Realizované projekty byly v některých případech plánované jako samofinancovatelné i po jejich skončení. Projekty při svém rozšiřování a po ukončení pilotní fáze vytvořily podmínky nižších finančních nároků na vlastní realizaci ze strany realizátorů projektu, přičemž těžiště financování se přeneslo na regionální aktéry v oblasti cestovního ruchu. Ukončením projektů se také vytvořil prostor pro vznik dalších projektů (projekty zaměřené na rozvoj turismu a zvelebení potenciálu místní kulturní identity formou vzniku pamětních domů a pokojů formou "malého regionálního muzea" s exponáty, informačními tabulemi a historickými fotografiemi; sochařské plenéry; fotografické plenéry; projekty zaměřené na záchranu kulturní identity a propagaci historie regionů). Pro další rozvoj projektů je důležitá aktivní práce s širšími okruhy příjemců a potenciálních příjemců výstupů z projektů, tzn. se skupinami, které nejsou a nemohly být v projektu identifikovány jako „cílové skupiny“, ale přesto tak či onak vstupují do hry; stane-li se tak, je pro širší vazby a využitelnost projektových výstupů klíčové, aby byly aktivně osloveny a zapojeny. Dále pak i udržování navázaných partnerství a vazeb, další využívání získaných kontaktů, rozhledu a sebejistoty a jejich další přenos na úrovni vazeb, vztahů a osobního (osobnostního) růstu.

5.6 Zhodnocení přidané hodnoty projektů spolupráce

Metoda:

- Brainstorming projektového týmu

Otázky a odpovědi:
Jak projekt zlepšil situaci cílových skupin?
Rozvoj materiálního zázemí pro cílové skupiny.
Rozšíření aktivit cílových skupin.
Rozšíření kvalifikace cílových skupin.
Zvýšení sportovní zdatnosti.
Zvýšení informovanosti o trávení volného času pro rodiny s dětmi.
Zvýšení návštěvnosti kulturních památek.
Zvýšení návštěvnosti u poskytovatelů služeb.

Vylepšilo se vnímání vaší organizace cílovými skupinami?
Ano.
Další spolupráce na dalších projektech.
Zvýšení spolehlivosti MAS.
Zlepšení vnímání MAS jako regionálního partnera.

Přinesl projekt něco nového/inovativního cílovým skupinám?
Ano.

Jak realizace projektu pomohla budování kapacity vaší organizace, co se naučili členové a členky týmu?
Ano, materiální i personální, dovednosti, návyky.
Budování sítě spolupracujících partnerů na území MAS a celé republiky.

Vzniklo nové partnerství či nová spolupráce?
Ano, partnerství mezi obcemi i přes hranice.
Ano, mezi obcí a spolkem.

Vznikly nové způsoby a postupy práce?
Nové způsoby financování projektů.
Postupně více zapojovat dobrovolníky.

Objevili jsme nové postupy a řešení některých otázek?
Ano, větší zaměření na detaily věcí a problémů, rozdílnost vnímaní partnery z jiných zemí a kultur.
Řešení problémů v propagaci kulturního a přírodního dědictví.

Můžeme poskytnout příklady dobré praxe?
Ano, území navštěvuje poměrně velký počet jiných MAS za tímto účelem.

Co jsme se naučili?
Více spolupracovat.
Více komunikovat.
Více prezentovat výsledky práce.
Nové technologie.
Nové přístupy (s detailů se skládá život).
Každý projekt musí mít jednoho schopného velitele.

Shrnutí:
Z hlediska realizace je nejobecnějším přínosem mezinárodní spolupráce hodnoceným realizátory „zkušenost“. I přes vysoké hodnocení výstupů a produktů je praktická zkušenost dlouhodobě hodnocena jako zásadní přínos. Jde o změnu ve vnímání souvislostí, v tom, co může být považováno za „normální“ atd. Dále je to inspirace konkrétními postupy, přístupy, nalézání vzorů, podnětů. Přidanou hodnotou mezinárodní spolupráce je zejména možnost přebírat, popř. prozkoumat různé přístupy k řešení daného problému, což ovšem vyžaduje jednak znalost kontextu v daných zemích (zda je přenositelnost řešení vůbec možná), popř. akcentace potřeb české strany, tedy aktivní role českých partnerů při hledání řešení a jeho ověřování v praxi (nastolování agend, nikoli jejich přebírání), dále jsou přidanou hodnotou především zvýšení znalostních kapacit realizátorů projektů, posílení vyjednávací pozice při mainstreamingu a dalším šíření výsledků projektů.

Jako další přidaná hodnota projektů byla partnery identifikována: realizace projektu dala další impuls pro místní lidi a subjekty vytvořit nové produkty pro návštěvníky území, zkvalitnit nabízené produkty a rozvíjet další odvětví cestovního ruchu na území.

5.7 SWOT analýza

Tab.č.4: SWOT analýza realizovaných projektů spolupráce.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Jedinečnost realizovaných projektů	Neochota významných subjektů na území ke spolupráci
Propagace metody LEADER mezi širokou veřejnost	Administrativní náročnost projektů a časté změny podmínek během realizace vedoucí k prodloužení doby proplacení dotace
Dopad výsledků zrealizovaného projektu na široké území MAS	Náročná koordinace realizace vzhledem k počtu zapojených subjektů v území
Propagace MAS a spolupráce vně i uvnitř regionu	Náročná koordinace realizace vzhledem ke vzdálenosti spolupracujících MAS
Aktivizace subjektů na území MAS – rozvoj jejich činnosti	Závislost udržitelnosti projektu na aktivitě zapojených subjektů do projektů
Rozvoj dlouhodobé spolupráce zapojených subjektů mezi nimi samotnými a zároveň s MAS	Neochota ke spolupráci po uplynutí doby udržitelnosti projektu
Rozvoj spolupráce s organizacemi se stejným zaměřením jako byl realizovaný projekt	Nejednotné podmínky dotace během udržitelnosti projektů v rámci přeshraniční spolupráce
Posílení důvěry v MAS	Povinnost a náročná koordinace nakládání se společnými hmotnými výstupy projektů
Zvýšení popularity méně známých kulturních, historických a přírodních zajímavostí na území MAS	Podcenění některých vysoce odborných témat projektů
Ochota spolupráce externích subjektů díky vysoké atraktivitě projektu	
Zapojení odborníků do realizace projektů	
Inovativní prvky v realizovaných projektech s potenciálem příkladů dobré praxe	
Zapojení široké veřejnosti do realizace a provozu výsledků projektů	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Možnost zapojení subjektů z celého území MAS – široký dopad projektů spolupráce	Náročné a často se měnící podmínky čerpání dotace na projekty spolupráce
Zjednodušení administrativních povinností	Nejednotný postup kontrolních orgánů vedený během kontrol projektů
Možnost změny indikátoru projektu vedoucí k rozvoji či ke zvýšení kvality projektu	Negativní zkušenosti z předchozích projektů odradí od účasti na dalších
Navazující investice na již zrealizovaný projekt spolupráce	
Zvýšený zájem o projekty spolupráce díky úspěšně zrealizovaným projektům	
Výměna zkušeností mezi zapojenými subjekty	
Podpora rozvoje aktivit společných pro všechny zapojené subjekty	
Jedinečné znaky území společné pouze s několika jinými územími jako vhodné téma projektu spolupráce	

Komentář:
Tato metodika je vytvořena zástupci 5 MAS, které realizovaly nebo stále realizují celkem 12 projektů národní i mezinárodní spolupráce. Slabé a silné stránky ve SWOT analýze jsou zpracovány dle dobrých a špatných zkušeností, které MAS získaly při realizaci a během doby udržitelnosti těchto projektů. Příležitosti a hrozby jsou události, které MAS nemohou ovlivnit, ale mají vliv na tvorbu a samotnou realizaci projektů spolupráce.

Silné stránky
Všechny tyto projekty jsou svým charakterem jedinečné, a pokud by nebyly realizovány v rámci společné spolupráce několika MAS a jejich zapojených subjektů, nemohly by být realizovány vůbec. Protože jejich charakter vyžaduje zapojení více subjektů a výstupy projektů mají dopad na široké území. Do vzájemné spolupráce byly zapojeny i malé subjekty, které by nebyly schopny samy projekt realizovat.

- Našim nejmenším
- Venkov můj domov aneb „ Víš, kde žiješ?“
- Hřbitovy - naše kamenná historie
- Nezapomeňte (se) vrátit
- Život a historie vypálených obcí aneb "Znáte nás?"

Díky projektům spolupráce byla propagována metoda LEADER mezi širokou veřejnost. Projekty zaměřené na cestovní ruch, propagaci méně známých míst, tradic a typických znaků daného území, pomohly ke zvýšení atraktivity území, k jejich publicitě a následně ke zvýšení návštěvnosti regionu.

- Poznejte zelené srdce Česka
- Kras - naše společné dědictví
- Pohádkové království šneka Krasíka
- S nordic walking holí vydej se do okolí

Témata projektů spolupráce a oblasti, kterých se dotýkaly, vedla k propagaci těchto projektů i v organizacích, které se touto problematikou zabývají na národní úrovni:

- S nordic walking holí vydej se do okolí - navázání spolupráce s Českou asociací NORDIC WALKING z Hradce Králové
- Život a historie vypálených obcí aneb "Znáte nás?"- spolupráce s Českým svazem bojovníků za svobodu
- Hřbitovy naše kamenná historie – zástupce MMR, pracovník pro agendu pohřebnictví, byl členem pracovního týmu pro tvorbu SW a zpracování legislativních povinností správců hřbitovů

Během realizace projektů byl vždy přizván odborný garant, který dohlížel nebo přímo realizoval samotný projekt. Jeho hlavní úlohou byla záruka kvality a odbornosti celého projektu.

Některé realizované projekty v sobě nesou prvky inovace a mohou být příkladem dobré praxe. Na některé již zrealizované projekty navázaly již v jiných regionech.

- Hřbitovy naše kamenná historie – pilotní projekt v ČR, inovace – vytvořený SW s veřejným vyhledáváním hrobových míst

- Nezapomeňte (se) vrátit – publikace „Hádej knihu“
- Venkov můj domov, aneb „Víš, kde žiješ?“ – učebnice o daném regionu a obci začleněné do povinné vzdělávací osnovy
- Poznejte zelené srdce Česka – propagace méně známých míst a atraktivit daného území, zapojení široké veřejnosti do projektu
- Život a historie vypálených obcí- distribuce výstupů do všech škol na územích MAS v ČR
- Pohádkové království šneka Krasíka- propagace méně známých míst a atraktivit daného území, zapojení široké veřejnosti do projektu
- S nordic walking holí vydej se do okolí - propagace méně známých míst a atraktivit daného území, zapojení široké veřejnosti do projektu

Do realizace projektu spolupráce MAS měl velký zájem přistoupit i subjekt (obec), který nemůže být podle pravidel přímým žadatelem o dotaci. Důvodem bylo téma projektu, které má pro zapojené subjekty hluboký emotivní význam. MAS využily v tomto projektu potenciálu svého území, který je velmi ojedinělý.

- Život a historie vypálených obcí aneb "Znáte nás?"

Slabé stránky

Během realizací projektů docházelo často k aktualizacím pravidel čerpání dotace. Jednotlivá regionální pracoviště neměla jednotný postup kontrol realizací projektů a to vše vedlo často k chaotickému dokladování a ke zvyšování administrativní náročnosti projektu. To způsobilo prodloužení lhůt kontrol dokladů a zpětného proplacení projektu.

Pokud je do projektu zapojeno velké množství subjektů z jednotlivých území MAS, vede to k velmi náročné organizaci a koordinaci aktivit celého projektu.

- Hřbitovy naše kamenná historie

Obzvláště náročné je sjednocení všech požadavků zapojených subjektů, pokud mají větší volnost výběru (výběr vybavení pro 20 knihoven). Po celou dobu realizace je nutné dbát na to, aby byly dodržovány podmínky pro zadávání veřejných zakázek.

- Nezapomeňte (se) vrátit – publikace

Na základě spolupráce s odborným garantem došlo ke zvýšení nároků na kvalitu výstupů projektu a k zvýšení náročnosti realizace.

- Hřbitovy naše kamenná historie

V době udržitelnosti jsou hmotné výstupy projektu v majetku MAS, nakládají však s nimi subjekty, které byly zapojeny do projektu, což vyžaduje ze strany MAS koordinaci a kontrolu svěřeného majetku a také ověřování, zda slouží k účelům projektu.

- Všechny projekty spolupráce

Příležitosti

V projektech spolupráce je velká příležitost pro rozvoj aktivit celého území, nikoliv pro jeden subjekt na území. Všechny zapojené subjekty do projektů spolupráce mají příležitost vytvořit výstupy, které by nikdy nebyly samy za sebe schopny vytvořit. Nebyly by samy schopny zaštítit odbornou stránku

projektu, finanční, personální a samozřejmě časovou. Vzájemná spolupráce vede k publicitě a propagaci méně známých atraktivit území, tradicím a typickým znakům celého území MAS.
Zjednodušením administrativy a jednotnému metodickému postupu kontrol realizací projektu dojde i k vyššímu zájmu o realizaci takovýchto projektů.
Příležitostí pro MAS je vyhledávání jedinečných znaků území společných pouze s několika jinými územími jako vhodné téma projektu spolupráce.

- Poznejte zelené srdce Česka
- Kras - naše společné dědictví
- Život a historie vypálených obcí aneb "Znáte nás?"

Hrozby

Náročná koordinace projektu, často aktualizovaná pravidla pro čerpání dotace na projekty spolupráce mohou vést k neochotě subjektů na území zapojovat se do takovýchto typů projektů.
Nejednotný postup kontrolních orgánů při kontrolách realizovaných projektů vede ke zvyšování administrativní náročnosti při vyúčtováních projektů a pak k zdlouhavému procesu proplácení dotace.
Hrozbou mohou být komplikace během realizace některého z projektů spolupráce. Ty potom mohou ohrozit důvěru v MAS a být důvodem nezájmu o další projekty spolupráce.

6. Návrh indikátorů přidané hodnoty projektů spolupráce

1. Naplnění cílů projektů
Hodnota indikátoru: ANO / NE

2. Počet MAS zapojených do projektu
Hodnota indikátoru: počet
Komentář: Počet MAS se společným zájmem, které se zapojily do projektu.

3. Počet zapojených partnerů do projektu v rámci území
Hodnota indikátoru: počet
Komentář: Významným ukazatelem přidané hodnoty je celkový počet zapojených subjektů (čím víc partnerů, tím lepší aktivizace území, tím větší dopad na území) ve všech životních fázích projektu (partner = zapojený subjekt = kdokoliv, kdo něco dostane a do projektu přinese).

4. Žádanost (úspěšnost) hmotných výstupů projektu
Hodnota indikátoru: S / P (splnil/překročil)
Komentář: Zájem o hmotné výstupy splní nebo překročí očekávání (např. zájem o publikace i mimo zapojené území, dotisky publikací atd.).

5. Žádanost (úspěšnost) nehmotných výstupů projektu - vznik nových akcí
Hodnota indikátoru: S / P (splnil/překročil)
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet nových akcí
Komentář: Zájem o měkké akce splní nebo překročí očekávání projektu (např. organizování akcí, které jsou naplánované v ŽoD nebo nad rámec ŽoD atd.).

6. Projekt vytvoří novou tradici
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet nových tradic
Komentář: Realizace projektu přispěje k vytvoření nové tradice, vzniku tradiční akce.
Příklady: NW Maraton, Festival Šneka Krasíka v Senetářově.

7. Nově vytvořené mezisektorové partnerství
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet partnerství
Komentář: V rámci projektu vznikne partnerství mezi různými sektory (např. podnikatelé, neziskové organizace, obce)

8. Vyvolané investice navazující na řešený projekt
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet investic

Komentář: Realizace projektu vyvolá potřebu dalších investic navazujících na projekt. Příklady: přestavba knihovny, nákup krojů.

9. Vyvolané měkké aktivity navazující na řešený projekt
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet aktivit
Komentář: Realizace projektu vyvolá návazné aktivity, které se uskutečňují i po jeho skončení bez dotací. Příklady: folklórní festivaly.

10. Vyvolané projekty související s řešeným projektem
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet projektů
Komentář: Projekt má synergický efekt. Jsou realizovány další projekty navazující na původní projekt.

11. Význam projektu pro další instituce (tzv. impact faktor)
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet institucí dál pracujících s projektem
Komentář: Odborné instituce nejsou zapojeny do projektu, ale využívají výstupy a dál s nimi pracují a rozvíjejí je.

12. Přenos dobrých zkušeností
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet zkušeností
Komentář: Příkladem jsou projekty nadnárodní spolupráce, přenos zkušenosti s úsporami energie mezi státy.

13. Spolupráce s odbornými institucemi v rámci realizace projektu
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet spolupracujících odborných institucí
Komentář: Pokud jsou odborné instituce zapojeny do projektu (např. NW live, Energetická agentura, MMR u projektu SW Hřbitovy, Energetická agentura, MMR u projektu SW Hřbitovy, Historického ústavu AV u projektu Život a historie vypálených obcí) je tato spolupráce zárukou kvality jeho výstupů.

14. Využití výstupů projektu nad rámec cílové skupiny
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet dalších cílových skupin využívajících výstupy
Komentář: O výstupy projektu je zájem i mezi subjekty, které nebyly zahrnuty do cílové skupiny nebo nebyly do projektu zapojeny. Příkladem je Manuál pro venkovského knihovníka, kniha a brožury o vypálených obcích.

15. Realizace projektu přináší přidanou hodnotu ve formě inovativních použitých technologií a postupů
Hodnota indikátoru: R / N / M (inovace regionálního, národního a mezinárodního významu)
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet inovací

Komentář: Příkladem je SW Hřbitovy, publikace Hádej knihu - inovace regionálního, národního a mezinárodního významu.

16. Oživení činnosti stávajících subjektů
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet subjektů
Komentář: Příkladem je rozvoj činnosti knihoven.

17. Vznik nových subjektů
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Další měřitelná hodnota indikátoru: počet subjektů
Komentář: Příkladem je nový spolek přátel muzea, zájmový kroužek NW, nová knihovna.

18. Využití potenciálu území
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Komentář: Projekt využije jedinečnost území (využití kulturního, historického a přírodní bohatství regionu).

19. Zapojení dobrovolníků do projektu
Hodnota indikátoru: ANO / NE
Hodnota indikátoru: počet dobrovolníků

Tab. č.4: Vyhodnocení přidané hodnoty u realizovaných projektů spolupráce podle navržených indikátorů

	Ukazatele		Realizované projekty spolupráce																		
			MAS Moravský kras z. s.										MAS POLIČSKO, z. s.				Místní akční skupina Hlinecko, z.s.		Místní akční skupina Podhostýnska,z.s.		MAS Střední Vsetínsko, z.s.
			Energyregion	Kras-naše společné dědictví	Nové venkovské expozice	Nové zázemí pro činnost spolků	Spoločné zamúčené histórie	Od Estonska po Chorvatsko	Kráľovstvo slimáka Kraska	Obnova tech. Hist. Památek na venkově	Nacieszyć oczy, cialo i duszę	Via Bohemica	"Hřibitovy-naše kamenná historie"	"Našim nejmenším"	"Nezapomeňte (se) vrátit"	"Víš kde žiješ?"	"Znáte nás"	"Poznejte zelené srdce Česka"	"Kraj pod Hostýnem ožívá"	"Kroje našich krajů"	"S nordic walking holí, vydej se do okolí"
1	**Naplnění cílů projektu**	**ANO/NE**	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
2	**Počet MAS zapojených do projektu**	**počet**	1	2	4	4	3	1	2	4	2	3	3	3	3	3	4	2	2	4	2
3	**Počet zapojených partnerů do projektu v rámci území**	**počet**	3	10	4	4	5	3	5	3	2	6	15	8	10	16	24	20	3	6	2
4	**Žádanost hmotných výstupů projektu** (splnil/překročil)	**S/P**	P	P	P	P	P	P	P	P	S	P	S	S	P	P	P	S	P	S	S
5	**Žádanost nehmotných výstupů projektu - vznik nových akcí**	**S/P**	S	P	P	P	P	S	P	S	S	P	X	P	P	X	P	P	S	P	S
6	**Projekt vytvoří novou tradici**	**ANO/NE**	N	A	A	A	A	N	A	N	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N	A
7	**Nově vytvořené mezisektorové partnerství**	**ANO/NE**	A	A	A	A	A	N	A	N	N	A	N	A	A	N	A	A	A	A	A
8	**Vyvolané investice navazující na řešený projekt**	**ANO/NE**	A	A	A	A	N	A	A	A	N	A	N	N	A	N	N	N	N	A	NE
9	**Vyvolané měkké aktivity navazující na řešený projekt**	**ANO/NE**	A	A	A	A	A	N	A	N	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A
10	**Vyvolané projekty přímo související s řešeným projektem**	**ANO/NE**	A	A	A	N	N	A	A	A	N	A	N	N	N	N	A	N	N	A	N
11	**Význam projektu pro další instituce**	**ANO/NE**	A	A	N	N	A	A	A	A	N	A	A	N	A	A	A	N	A	N	N

12	**Přenos dobrých zkušeností**	**ANO/NE**	A	A	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	N	N	N	A	A
13	**Spolupráce s odbornými institucemi v rámci realizace projektu**	**ANO/NE**	A	N	A	N	A	A	A	A	A	A	A	N	A	A	A	N	N	A	A
14	**Využití výstupů projektu nad rámec cílové skupiny**	**ANO/NE**	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A
15	**Realizace projektu přináší přidanou hodnotu ve formě inovací**	**R/N/M**	M	N	N	R	M	M	M	R	M	M	N	R	R	R	A	A	N	M	R
16	**Oživení činnosti stávajících subjektů**	**ANO/NE**	N	A	N	A	N	N	A	N	N	A	N	A	A	N	N	N	N	A	N
17	**Vznik nových subjektů**	**ANO/NE**	N	A	N	A	N	N	A	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N	N
18	**Využití potenciálu území**	**ANO/NE**	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
19	**Zapojení dobrovolníků do projektu**	**ANO/NE**	N	A	A	A	A	N	A	N	N	A	A	A	A	A	A	A	N	A	A

Realizované projekty spolupráce:

1. ENERGYREGION (Efektivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie v kombinaci s konvenční energií v regionech)
2. Kras-naše společné dědictví
3. Moravská brána do Evropy – nové venkovské expozice
4. Moravská brána do Evropy – nové zázemí pro činnost spolků a propagaci MAS na venkově
5. Spoločné zamúčené historie – mlyny, obilie, a miestne produkty v našich regiónoch
6. Od Estonska po Chorvatsko: Inteligentní energeticky úsporná opatření v obecních bytech ve střední a východní Evropě (INTENSE)
7. Rozprávkové kráľovstvo slimáka Kraska
8. Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technicko-historických památek na venkově
9. Nacieszyć oczy, cialo i duszę – zintegrowana oferta przyjaznych dla środowiska produktów i uslug turystycznych – Dolina Baryczy Poleca!
10. Via Bohemica
11. „Hřbitovy – naše kamenná historie“
12. „Našim nejmenším“
13. „Nezapomeňte (se) vrátit“
14. Venkov – můj domov aneb „Víš, kde žiješ?“
15. Život a historie vypálených obcí aneb „Znáte nás?“
16. „Poznejte zelené srdce Česka“
17. „Kraj pod Hostýnem ožívá – Včasné informace, zázemí a propagace pro společenské a kulturní akce“
18. „Kroje našich krajů“
19. „S nordic walking holí, vydej se do okolí“

7. Příklady dobré praxe

Projekt spolupráce: Rozprávkové kráľovstvo slimáka Krasíka

Jako významnou přidanou hodnotu, která vznikla již v průběhu realizace projektu Rozprávkové kráľovstvo slimáka Kraska MAS Moravský kras z.s. uvádí i vznik center pohádkového království. Poznávání pověstí a starých příběhů pohádkového království projektově vychází z pojmového ztvárnění, v němž dominuje jedna ústřední pohádková postava. Tato cestuje po pohádkovém království v prostoru i čase a je svědkem mnoha příběhů, které dětskému čtenáři parafrázuje formou pohádek. Postava ztvárňuje jednotící prvek, díky kterému lze v díle zahrnout příběhy z různých míst a historických období aniž působily nejednotně. Ohledem na potřeby stylizace knihy pro nejmladší čtenářskou věkovou skupinu byla vytipována ústřední postava, kterou děti vnímají pozitivně a stane se jejich oblíbeným hrdinou: Slimák Krasko-Šnek Krasík. Předurčuje ho na to symbolika - s ulitou na zádech je v pohádkovém království všude doma. Pohádkový prvek - přesun v čase a prostoru - se dosahuje tím, že má nevšední schopnost a vždy, když se ráno probudí a vyleze z ulity, se nachází na jiném místě a v jiném čase. Ústřední postava je představena samostatně v první úvodní pohádce tak, aby byla pro dětské čtenáře akceptovatelná a vybrali se s ní čtenářsky poznávat staré příběhy. Později skutečná místa příběhů navštíví s rodiči. Navštíví i centra pohádkového království.

Centra pohádkového království jsou kategorizována počtem korunek, které zohledňují místní turistické možnosti a poskytované služby:

1 korunka - Kancelář pohádkového království
- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovní knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království

2 korunky - Kancelář pohádkového království
- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovní knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace

3 korunky - Kancelář pohádkového království
- centrum, kde může turista získat razítko do knihy pohádek pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace
- centrum, které poskytuje turistům ubytování

4 korunky - Knížectví pohádkového království
- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovnej knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace
- centrum, které poskytuje turistům ubytování

- centrum, které má v nabídce restauračních služeb "pohádkové menu", tedy jídlo pro děti, které nějakou formou připomíná některou z pohádek nebo pověstí z regionu

5 korunek - Knížectví pohádkového království

- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovnej knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace
- centrum, které poskytuje turistům ubytování
- centrum, které má v nabídce restauračních služeb "pohádkové menu", tedy jídlo pro děti, které nějakou formou připomíná některou z pohádek nebo pověstí z regionu
- centrum, které má v rámci ubytovacích kapacit "pohádkové ubytování", tedy pokoj, který svérázným interiérovým ztvárněním připomíná některou z místních pověstí

6 korunek - Knížectví pohádkového království

- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovnej knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace
- centrum, které poskytuje turistům ubytování
- centrum, které má v nabídce restauračních služeb "pohádkové menu", tedy jídlo pro děti, které nějakou formou připomíná některou z pohádek nebo pověstí z regionu
- centrum, které má v rámci ubytovacích kapacit "pohádkové ubytování", tedy pokoj, který svérázným interiérovým ztvárněním připomíná některou z místních pověstí
- místo s další přidanou hodnotou v destinaci - naučná stezka, místní "regionální muzeum", místní služby typu jízda na ponících, člunkování apod.

7 korunek - Vojvodství pohádkového království

- centrum, kde může turista získat razítko do vandrovnej knížky pohádkového království
- centrum, které je informačně zpracované na internetových stránkách pohádkového království
- centrum, kde se podává teplá strava, tedy je možné naplánovat výlet s návštěvou restaurace
- centrum, které poskytuje turistům ubytování
- centrum, které má v nabídce restauračních služeb "pohádkové menu", tedy jídlo pro děti, které nějakou formou připomíná některou z pohádek nebo pověstí z regionu
- centrum, které má v rámci ubytovacích kapacit "pohádkové ubytování", tedy pokoj, který svérázným interiérovým ztvárněním připomíná některou z místních pověstí
- centrum s další přidanou hodnotou, která je provedena nebo realizována ve vlastní režii - naučná stezka, místní "regionální muzeum", místní služby typu jízda na ponících, člunkování apod.

Projekt spolupráce: NEZAPOMEŇTE (SE) VRÁTIT

Projekt je zaměřen na zvýšení významu knihoven jako míst setkávání v malých obcích. Ty se sotva udržují při životě, nezvyšují počet čtenářů a většinou se v jejich prostorách neděje nic jiného, než půjčování knih, a to omezeně 1x týdně průměrně 2-3 hodiny. Knihovny dnes nevedou jako kdysi-knihovníci-odborníci, ale knihovníci- dobrovolníci.

Původní význam samotných knihoven jako míst pro zapůjčení knih se v současné době vytrácí. Přemíra informací z jiných zdrojů nepřivádí ani děti, ani mládež a často ani dospělé osoby produktivního věku do knihoven zapůjčit si knihu. I když v některých knihovnách (hlavně větších) jsou k dispozici tiskárny, počítače, Internet, encyklopedie v el. formě, tak ani tyto bonusy současným návštěvníkům nenabízí nic, co by již z velké většiny neměli doma.

Knihovny většinou navštěvují senioři, a pokud je zájem o nějaké knihy, potom většinou jen o novinky, které jsou zapůjčeny koloběhem několika výtisků z okresních knihoven. Původní vlastní knižní fond knihoven je vypůjčován málokdy. Proto i zastupitelé obcí, díky malé návštěvnosti a minimálnímu počtu aktivních členů knihovny, do rozvoje knihoven a zvýšení počtu knih investují velmi sporadicky.

Již název samotného projektu signalizuje dvojsmyslnost a tedy dvojí efekt z výsledné realizace.

1. Nezapomeňte vrátit (je myšleno vrátit knihu v knihovně, protože projekt je zaměřen právě na oživení návštěvnosti a využití místností venkovských knihoven) a

2. Nezapomeňte se vrátit je myšleno vrátit se vy-obyvatelé- sami zpátky do knihovny jako do místa, kde nenajdete jenom knihy, ale spoustu zajímavých akcí.

Proto název: Nezapomeňte (se) vrátit.

Náplň projektu byla připravena s týmem profesionálních knihovníků, kteří se zároveň zaručili za odbornost celého projektu.

a) Proškolení knihovníků-amatérů (vzdělávání a navázání spolupráce mezi knihovnami+ příklady dobré praxe)+tvorba manuálu vesnického knihovníka (i v el. formě)

b)2 nové akce v každé zapojené knihovně připravené knihovníky (na základě proškolení jak přistupovat k cílovým skupinám) včetně mobilního vybavení čtenářských koutků v knihovnách a zakoupení individuálních pomůcek pro realizaci akcí dle potřeb

c) Příprava, tisk a distribuce komiksové knihy "Hádej knihu" (i v el. formě)

d) Příprava, tisk a distribuce omalovánek s pověstmi "Hádej pověst" (i v el. formě)

Výsledkem jsou proškolené osoby, které umí pracovat s cílovými skupinami v malých obcích, tím dochází i k rozvoji a zavedení nové náplně knihoven.

Projekt má pro regiony všech tří MAS velký význam, neboť neustále je na obcích diskutováno téma-zda zavřít nebo nezavřít knihovnu, když do ní téměř nikdo nechodí.

Nechodí právem, protože tam není mnoho knih, je otevřena minimálně, fond se obnovuje pouze sezónní regionální výpůjčkou a v knihovně se jinak nic neděje. Obecní zastupitelstva neumí

rozpohybovat život v knihovnách tak, aby byl místem setkávání občanů a často starší knihovnice, které mají knihovnu jen jako mírný přivýdělek s lásky ke knihám, také ne. Počet držitelů čtenářského průkazu v obci okolo 500 obyvatel je běžně 30-50 (tedy 1/10-1/20 z počtu obyvatel).

Na straně druhé existují obce, ve kterých má každý čtvrtý až pátý průkaz čtenáře knihovny.

Je tedy evidentní, že počet čtenářů závisí na "akčnosti" knihovny a nejen na jejím knižním fondu.

Díky spolupráci a přenosu zkušeností v knihovnách MAS mezi sebou vznikl nápad naučit knihovníky "pracovat s lidmi" a zanechat novým a budoucím knihovníkům návod "jak pracovat s různými skupinami občanů a jak správně knihovnu vést", aby se rozvíjela a zároveň si to v praxi vyzkoušet.

Prostřednictvím projektu, který by jako osamocený v jednotlivých knihovnách neměl takový význam, došlo nejen k proškolení a vzájemné výměně zkušeností knihovníků v jednotlivých obcích, ale i tvorbě nových akcí, které se budou i po ukončení projektu opakovat anebo obměňovat.

Společným dílem jsou i omalovánky a komiksová kniha, které jsou sestaveny z výtvorů dětí a mládeže z jednotlivých MAS, u menších dětí za pomoci rodičů nebo prarodičů. Projekt tak spojuje nejen knihovníky, ale i obce a jejich občany.

Výstupy projektu tak mají široký význam pro 20 knihoven (partnerů projektu) v regionu tří MAS, které mohou být dobrým příkladem dalším obcím.

V rámci projektu došlo ke vzniku jedné nové knihovny, která si během realizace vyzkoušela provoz knihovny a organizování akcí v obci. V několika dalších obcích již došlo k investicím do modernizace a rozšíření prostor pro účely obecní knihovny. I toto lze zařadit do přidané hodnoty projektu.

8. Závěr

Hlavním cílem této metodiky bylo vyhodnocení přidané hodnoty projektů spolupráce. Zhodnocením zrealizovaných nebo doposud probíhajících, neukončených projektů spolupráce se stanovily ukazatele přidané hodnoty, které budou dále využity při přípravě projektů spolupráce. Jako součást metodiky byla hodnocena i přeshraniční spolupráce v kontextu přeshraničního dopadu (a jeho hodnocení) jako přidané hodnoty realizovaných projektů. Nejpodstatnějším komponentem předkládaných projektů je v rámci přeshraničního dopadu společná koncepce a řešení nějakého společného problému.

Z metodiky vyplývají následující doporučení:

Příprava projektů spolupráce:

- Mít vlastní představu a cíle, čeho chci spoluprací projektu dosáhnout;
- maximálně využít přípravnou fázi, pečlivě vybírat partnery (s ohledem na téma, kontext v dané
- zemi, motivaci partnerů, jejich kapacitu apod.), plánovat si dostatečný čas na přípravu partnerské

- smlouvy, provést rešerši zaměřenou na mezinárodní aktéry v případě mezinárodních projektů, jejich výstupy a zkušenosti;
- dobře se seznámit se situací v partnerských územích a v konkrétních regionech a zjistit, zda je
- tamní prostředí vhodné pro zamýšlené cíle;
- při výběru partnerů počítat s rozdílnostmi (kulturními, sociálními, ekonomickými, legislativními
- i politickými).

Aktivity, přidaná hodnota:

- Zaměřit se na aktivity, které přinášejí vysokou přidanou hodnotu, neopakovat aktivity beze změny;
- nerealizovat generické aktivity;
- prostudovat si dobré zkušenosti, poučit se ze zkušeností z předchozích projektů;
- sledovat v aktivitách cíle projektu;
- být připraven na to využít změny a překvapení k posílení inovativnosti projektu.

Udržitelnost:

- Zajistit si širokou partnerskou síť, která podporuje projektové aktivity, nespoléhat na jednoho silného partnera a/nebo na časově omezený projekt;
- pokračování nastartovaných aktivit, rozvoj vytvořených produktů;
- komunikaci v rámci široké partnerské sítě a mainstreaming vložit již od počátku do plánu projektu, tyto aktivity začínat včas, ne až na konci projektu.

Nová řešení pro další projekty:

- Vytvářet sítě aktérů, kteří napomáhají řešení dané problematiky včetně synergických efektů s tím spojených;
- společný vývoj nových nástrojů a metod (nové formy propagace a marketingu regionů, využití a rozvoj digitálních a on-line nástrojů a platforem atd.);
- společné experimenty v oblasti inovativních přístupů (produkty venkovského cestovního ruchu, využívání inovačního potenciálu a přidané hodnoty kreativních odvětví ve venkovských regionech, vytvářet turistické zahrnující produkty a služby kreativního průmyslu atd.).

9. Použité prameny

Dokumenty

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008
4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. č. 1299/2013 ze dne 17. prosincem 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce
5. Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013
6. Program rozvoje venkova na období 2014- 2020
7. OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
8. OP Nadnárodní spolupráce

Webové portály

1. Zdroj: webový portál Ministerstva pro místní rozvoj - <http://www.mmr.cz>
2. Zdroj: webový portál Centra pro regionální rozvoj - <http://www.crr.cz>
3. Zdroj: webový portál Ministerstva zemědělství- <http://www.eagri.cz>
4. Zdroj: webový portál Státního zemědělského intervenčního fondu- <http://www.szif.cz>
5. Zdroj: webový portál Strukturální fondy- <http://www. strukturalni-fondy.cz >

10. Přílohy

10. 1. Karty projektů

Název projektu: ENERGYREGION (Efektivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie v kombinaci s konvenční energií v regionech)

Financováno z OP Nadnárodní spolupráce Střední Evropa, spolufinancování 80%.

Žadatel: POLTEGOR-INSTYTUT, INSTYTUT GÓRNICTWA ODKRYWKOWEGO (PL)

Partneři: Krajský úřad regionu Dolního Slezska (PL), E-zavod (SI), PORSENNA o.p.s. (CZ), MAS Moravský kras z.s. (CZ), Univerzita technologie ve Wroclavi (PL), KEEA Agentura pro klima a energetickou účinnost (DE), město Niestetal (DE), Ústav Automatizace Systémové Energie s.r.o. (PL), město Baunatal (DE), město Cölbe (DE)

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: 2 617 600 EUR (MAS Moravský kras z.s.: 244 000 EUR)

Rok realizace: 10/2011 – 12/2014
Cíle projektu: Podpora obnovitelných zdrojů energie a dosahování úspor energie, konkrétně:

- Identifikace potřeb spotřebitelů energie;
- Vypracování vývojových trendů a možností zřízení autonomního energetického regionu;
- Identifikace potenciálu a perspektivy OZE
- Vypracování scénářů diverzifikace rozptýlené energie;
- Studie integrace rozptýlených a konvenčních zdrojů energie do regionálních přenosových soustav;
- Úspory energie;
- Výběr řešení ověřených v praxi, inovací a know-how v oblasti efektivního použití rozptýlené energie.

Aktivity projektu:
Aktivity rozděleny do 6 pracovních balíčků a 24 aktivit. Pracovní balíčky:

- WP1: Řízení a koordinace projektu.
- WP2: Komunikace, výměna znalostí a šíření.
- WP3: Identifikace požadavků – energetická poptávka.
- WP4: Identifikace energetického potenciálu v regionech.
- WP5: Hodnocení potenciálu energetických úspor.
- WP6: Přenos znalostí, know-how a inovací pro efektivní rozvoj rozptýlené energie.

Výstupy projektu: Základní výstupy projektu:
WP2: Vytvoření a údržba webové stránky projektu.
WP3:

- Metodický dokument zahrnující postupy pro poznání energetických potřeb různých skupin spotřebitelů;
- Příručka nejlepší dostupné praxe pro zvýšení efektivnosti spotřeby energie a omezení nákladů na energii;
- Příručka nejlepší dostupné praxe pro bezpečnost zásobování energie;

- Mezinárodní strategická zpráva včetně analýzy energetické bezpečnosti pro koncové spotřebitele pořádaných v autonomních oblastech energie.

WP4:
- Mezinárodní databáze obsahující informace o obnovitelných zdrojích energie ve čtyřech vybraných regionech z Polska, Německa, České republiky a Slovinska;
- Systém modelů, které umožňují analýzu dat energetických vstupů a vztahy mezi nimi.

WP5: Rozvoj nadnárodních scénářů energetické implementace účinnosti řešení v jednotlivých krajích.

WP6:
- Soubor doporučení a řešení pro vybrané regiony, včetně popisu technologie a zařízení a stanovení očekávaných výsledků;
- Simulační model (multikriteriální analýza) pro stanovení kritérií (ekonomické, ekologické a sociální) při hodnocení pilotních projektů.

3 pilotní projekty:
- Pilotní projekt “Hodnocení potenciálu větrné energie".
- Pilotní projekt "Hodnocení potenciálu biomasy ".
- Pilotní projekt "Výstavba mini hybridních systémů".

Aktivity v období udržitelnosti:
- Údržba webu http://energy-region.eu/.
- Veškeré vydané brožury bez autorských práv, možnost volného šíření.

Název projektu: Od Estonska po Chorvatsko: Inteligentní energeticky úsporná opatření v obecních bytech ve střední a východní Evropě (INTENSE)

Financováno z programu Intelligent Energy Europe Evropské komise (spolufinancování 25 %).

Žadatel: Baltic Environmental Forum – Riga, Lotyšsko.

Partneři: 28 partnerů ze zemí střední a východní Evropy a z Německa, implementace ve 12 zemích. EUZ, Germany;B EF, Latvia; BEF, Estonia; BEF, Lithuania; REC HQ; REC, Hungary; REC, Poland; REC, Slovakia; REC, Czech Republic; REC, Slovenia; REC Croatia; REC, Romania; SOFENA, Bulgaria; BEF, Germany; EUZ, Germany; Auraplan, Germany; Münster, Germany; Frankfurt, Germany; Sapareva banya, Bulgaria; Riga Energy Agency, Latvia; Cēsis, Latvia; Saku, Estonia; ELEKTRĖNAI, Lithuania; Ożarów, Poland; Ružomberok, Slovakia; Veszprém, Hungary; Ptuj, Slovenia; Koprivnica, Croatia; Samobor, Croatia; Tusnad, Romania.

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet projektu 3.2 mil. €, rozpočet MAS 3, 2 mil. Kč.

Rok realizace: 1. října 2008 – 30. září 2011.

Cíle projektu:

- Implementace nových energetických směrnic EU (2006/32/EC a 2002/91/EC) v nových členských státech
- Integrace energetického managementu do strategického plánování místních samospráv
- Výběr příkladů dobré praxe, jejich uplatnění v hodnocení energetických úspor budov, příprava adaptačních strategie a průvodce pro implementaci směrnic EU
- Příprava strategie nástrojů pro zvýšení informovanosti veřejnosti
- Rozvoj vědomostí a dovedností dotčených odborníků (příprava vzdělávacího modulu)
- Mezinárodní spolupráce „starých“ a „nových“ zemí EU

Aktivity projektu:

- Řízení projektu
- Právní podmínky pro energeticky úsporná opatření a jejich implementace
- Příklady dobré praxe
- Strategické plánování
- Školení
- Zvyšování veřejného povědomí v otázkách energetických úspor v budovách
- Komunikace a diseminaci (šíření výsledků projektu).

Výstupy projektu:

- Semináře (Představení nástroje pro hodnocení stavebních záměrů obce – ekonomické, ekologické a sociální aspekty; Úspory energie při plánování i v praxi; Praktické zkušenosti s úsporami energie v obcích a městech);
- Mezinárodní dotazníkové šetření „Energetická účinnost ve Vaší domácnosti“;

- Workshopy, exkurze za příklady dobré praxe a konference “Opatření na úspory energie v obcích a městech - právní podmínky a celostní plánování bytové výstavby”;
- Miniprojekty v Rájci-Jestřebí a Řícmanicích (regulační plány).
- Příručka - Energeticky efektivní územní plánování a výstavba
- Sada praktických rádců
- Pasivním domem k aktivním komunitám
- Úvahy o možnostech zvyšování energetické efektivnosti obecní bytové výstavby.
- Praktický rádce - Jak uspořit zeleně v bytovém nebo rodinném domě
- Glosář pojmů

Aktivity v období udržitelnosti:

- web http://www.intense-energy.eu/
- poradenství.

Název projektu: Kras-naše společné dědictví

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s**.**

Partneři:
Občianske združenie KRAS, Plešivec, Slovensko

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 2 128 500 Kč, rozpočet MAS 1 141 500 Kč.

Rok realizace: 2012-2013

Cíle projektu:
- Zmapováním a propagací kulturního dědictví krasu zvýšit atraktivitu území MAS OZ KRAS a MAS Moravský kras.
- Zlepšením poznání kulturního dědictví a vzděláváním místních aktérů v oblasti cestovního ruchu zvýšit šance na ekonomické využití potenciálů kulturního dědictví.
- Zajistit propagaci kulturního dědictví krasu (společné festivaly, cestovatelský průvodce, webová flash prezentace, informační leták).
- Vytvořit a rozvíjet nový společný silný image regionů v sektoru cestovního ruchu, jak cílová destinace specifická zejména na nabídku v oblasti aktivního odpočinku a využívající k tomu kulturní dědictví a s ním související nabídky v oblasti gastronomie, kultury a architektury.

Aktivity projektu:
- Společná studie marketingu kulturního dědictví krasu
- Filmový průvodce po objektech a prvcích kulturního dědictví krasu
- Webová flash prezentace Kras - naše společné dědictví se všemi díly průvodce
- Informační leták Kras-naše společné dědictví
- Festival Kras - naše společné dědictví 2012
- Festival Kras - naše společné dědictví 2013
- Seminář Archeologické a historické památky v krasu a tvorba produktů venkovského cestovního ruchu
- Seminář Regionální gastronomie v krasu a tvorba produktů venkovského cestovního ruchu

Výstupy projektu:
- Společná studie marketingu kulturního dědictví krasu
- Filmový průvodce po objektech a prvcích kulturního dědictví krasu
- Webová flash prezentace Kras - naše společné dědictví se všemi díly průvodce
- Informační leták Kras-naše společné dědictví

Aktivity v období udržitelnosti:

- Zlepšení marketingového využití kulturních, historických a architektonických památek, objektů a prvků nehmotného kulturního dědictví
- Zvýšení počtu návštěvníků cíleně směrujících za kulturním dědictvím krasu
- Příprava turistických produktů vázaných na kulturní dědictví venkova v období udržitelnosti projektu v každém území
- Zlepšení spolupráce mezi podnikateli v období udržitelnosti v každém území organizováním společných akcí v každém území
- Zlepšení spolupráce mezi podnikateli v Slovenském a Moravském krasu v období udržitelnosti organizováním společných akcí

Název projektu: Rozprávkové kráľovstvo slimáka Kraska

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři: Občianske združenie KRAS, Plešivec, Slovensko

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 1 370 500 Kč, rozpočet MAS 743 250 Kč.

Rok realizace: 2013-2014

Cíle projektu:

- Území Slovenského a Moravského krasu začne vnímat jako zajímavé a přitažlivé území i pro hlavní cílovou skupinu- rodiny s dětmi. Pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy budou marketingově využívány min. o 50 % lépe.
- Zvýší se počet návštěvníků - rodin s dětmi min. o 30 %.
- Díky projektu subjekty v území následně v období udržitelnosti připraví min. 20 kvalitních ucelených turistických produktů vázaných na pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy.
- Díky projektu subjekty v území následně v období udržitelnosti připraví min. 10 společných turistických produktů obou krasových území vázaných na pohádky, pověsti, legendy a historické příběhy, které by dokázaly návštěvníky zdržet v území několik dnů. Jako podklad pro ně budou sloužit výstupy projektu (cílený průzkum u poskytovatelů služeb v období udržitelnosti).
- Realizací projektu bude zajištěna společná propagace místních potenciálů kulturního dědictví krasu.
- Zlepší se spolupráce mezi podnikateli (poskytovatelé služeb), v období udržitelnosti bude zorganizováno min. 5 společných akcí.

Aktivity projektu:

- Společná marketingová studie pohádkového království
- Knihy pohádek pohádkového království
- Internetové stránky pohádkového království
- Vandrovní knížka pohádkového království
- Informační leták projektu
- Mapa pohádkového království
- Razítka pohádkového království
- Pexeso pohádkového království
- Geocachingová hra
- Společenská hra pohádkového království pro děti
- Centra pohádkového království
- Festival Deň slimáka Kraska
- Festival Den šneka Krasíka
- Vzdělávací seminář Rozprávky v produktoch vidieckeho cestovného ruchu

- Vzdělávací seminář Pověsti, legendy a historické příběhy v produktech venkovského cestovního ruchu

Výstupy projektu:

- Společná marketingová studie pohádkového království
- Knihy pohádek pohádkového království
- Internetové stránky pohádkového království
- Vandrovní knížka pohádkového království
- Informační leták projektu
- Mapa pohádkového království
- Razítka pohádkového království
- Pexeso pohádkového království
- Geocachingová hra
- Společenská hra pohádkového království pro děti
- Centra pohádkového království

Aktivity v období udržitelnosti:

- Web www.krasko.info
- Rozvoj center pohádkového království v období udržitelnosti
- Zvýšení počtu návštěvníků- rodin s dětmi v území MAS Moravský kras o.s.
- Zlepšení marketingového využití pohádek, pověstí, legend a historických příběhů v území MAS Moravský kras o.s.
- Zvýšení počtu návštěvníků- rodin s dětmi v území MAS Občianske združenie KRAS
- Zlepšení marketingového využití pohádek, pověstí, legend a historických příběhů v území MAS Občianske združenie KRAS
- Zapojení dobrovolníků do přípravy marketingové studie v území MAS Moravský kras o.s.
- Zapojení dobrovolníků do přípravy marketingové studie v území MAS Občianske združenie KRAS
- Zapojení dobrovolníků do přípravy festivalu v území MAS Moravský kras o.s.
- Zapojení dobrovolníků do přípravy festivalu v území MAS Občianske združenie KRAS
- Vrácené vyplněné vandrovní knížky v území MAS Moravský kras o.s. v období udržitelnosti
- Vrácené vyplněné vandrovní knížky v území MAS Občianske združenie KRAS v období udržitelnosti
- Měřitelný počet návštěvníků internetových stránek pohádkového království v období udržitelnosti
- Zveřejněné vyjádření turistů ve fóru cestovatele pohádkovým královstvím na internetových stránkách pohádkového království v období udržitelnosti
- Aktualizace internetových stránek pohádkového království v období udržielnosti
- Vyhlašování souteže pro rodiny s dětmi v období udržitelnosti projektu v území MAS Moravský kras o.s.
- Vyhlašování souteže pro rodiny s dětmi v období udržitelnosti projektu v území MAS Občianske združenie KRAS
- Kniha pohádek pohádkového království v území MAS Moravský kras o.s.
- Kniha pohádek pohádkového království v území MAS Občianske združenie KRAS
- Autorské čtení z knihy pohádek na školách v území MAS Moravský kras o.s.v období udržitelnosti

- Autorské čtení z knihy pohádek na školách v území MAS Občianske združenie KRAS v období udržitelnosti
- Tiskové zprávy - propagace přes média v období udržitelnosti v území MAS Moravský kra o.s.
- Tiskové zprávy - propagace přes média v období realizace a udržitelnosti v území MAS Občianske združenie KRAS
- Tiskové besedy - propagace přes média
- v období udržitelnosti v území MAS Moravský kras o.s.
- Tiskové zprávy - propagace přes média v období udržitelnosti v území MAS Občianske združenie KRAS

Název projektu: Moravská brána do Evropy – nové venkovské expozice

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři:
MAS Moravská cesta
MAS Regionu Poodří

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 4 919 000 Kč, rozpočet MAS 1 450 000 Kč.

Rok realizace: 2010-2011

Cíle projektu:
- Obnova budov pro muzejní expozice zlepší kvalitu života v místě
- Vytvoření nových muzejních expozic zvýší atraktivitu oblasti
- Spolupráce regionů a místních partnerů rozvíjí a posiluje metodu Leader
- Propagace nových muzejních expozic rozvíjí cestovní ruch v regionech

Aktivity projektu:
- Muzeum historie a tradic Bouzovska, obnova objektu, expozice, pěší trasa
- Muzeum historie zámku Bartošovice, obnova prostor, expozice
- Muzeum řemesel Senetářov, obnova objektu, expozice, parková úprava, zeleň
- 4A) Místní propagace akce (infotabule MAS Moravská cesta)
- 4B) Místní propagace akce (Infotabule MAS Regionu Poodří)
- 4C) Místní propagace akce (Infotabule MAS Moravský kras)
- Propagace Projektu spolupráce a partnerství MBE (letáky, web)

Výstupy projektu:
- 3 stavebně obnovený objekt
- 3 nová expozice
- 3 libreto výstavní expozice
- 3 sada vnitřního vybavení muzejní expozice
- Muzejní exponáty
- 1 nově značená pěší trasa v okolí muzejní expozice
- 1 nově zpevněná plocha
- 1 nová parková úprava
- 9 nových infotabulí (3 v každém místě výstupu projektu) poukazujících na muzejní expozici a pěší trasu k výletu v místě (a poutající ve třech kombinacích na všechny nové
- muzejní expozice v partnerských regionech)
- 2 soubory propagačních materiálů o projektu
- 1 nové webové stránky o projektu

Aktivity v období udržitelnosti:

- Udržování webových stránek
- Údržba objektů

Název projektu: Moravská brána do Evropy – mapování a studie obnovy technicko-historických památek na venkově

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři:
MAS Moravská cesta
MAS Regionu Poodří

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 3 242 000 Kč, rozpočet MAS 1 300 000 Kč.

Rok realizace: 2013-2014

Cíle projektu:
- Zmapování všech zachovaných i zaniklých technickohistorických památek (na území všech 3 MAS)
- Vypracování studií obnovy a využití těch nejzajímavějších památek, s návazností na oživení cestovního ruchu a tím zajištění vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života.
- Zlepšení informovanosti o jednotlivých MAS, a to jak směrem dovnitř regionů
- Společná propagace a rozvoj partnerství.

Aktivity projektu:
- Historický průzkum, zajištění potřebných podkladů k zmapování všech zachovaných i zaniklých technicko-historických památek
- Vypracování studií obnovy a využiti nejzajímavějších památek, s návaznosti na oživení cestovního ruchu a tím zajištěni vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života.
- Zpracování map technicko-historického dědictví na venkově
- Vyhotovení informačně-naučné publikace o hlavních vybraných památkách na podporu osvěty obyvatel a rozvoj cestovního ruchu
- Vzdělávací akce (seminář, odborná exkurze) zaměřené na využití technických památek k rozvoji cestovního ruchu
- Propagace projektu spolupráce a partnerství MBE
- Koordinace projektu

Výstupy projektu:
- Kulturně-historické podklady, archivní materiály a dokumentace, historické mapy, fotodokumentace
- Mapy jednotlivých regionů s lokalizovanými technicko-historickými památkami
- Technické odborné studie obnovy a využití jednotlivých zmapovaných památek ve všech 3 partnerských regionech

- 3 nové publikace o technicko historických památkách v regionu Poodří, v Moravském krasu a na Moravské cestě a zároveň vydání publikace společné.
- 3 vzdělávací semináře společně s exkurzí a praktickou ukázkou využitelnosti technické památky v cestovním ruchu.
- Soubory propagačních materiálů o projektu (informační letáky, webové prezentace, bannery, propagační materiály, atd.) a zároveň informování o projektu pomocí webových stránkách všech partnerských MAS.

Aktivity v období udržitelnosti:

- Udržování webové flash prezentace

Název projektu: Moravská brána do Evropy – nové zázemí pro činnost spolků a propagaci MAS na venkově

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři:
MAS Moravská cesta
MAS Regionu Poodří

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: celkový rozpočet 2 300 000 Kč, rozpočet MAS 700 000 Kč.

Rok realizace: 2012-2013

Cíle projektu:
- Vytvoření nového technického zázemí pro společenskou, kulturní, sportovní a spolkovou činnost a propagaci všech 3 MAS
- Podpořit spolkový život v regionech s návazností na oživení cestovního ruchu a tím zajištění vyšší atraktivity venkovských oblastí a kvality života
- Vzájemná propagace a rozvoj spolupráce všech 3 MAS a vytvoření tradice pořádání každoročních společenských akcí (Den MAS Moravský kras, Otevírání Poodří, Den MAS Moravská cesta).

Aktivity projektu:
- Nové zázemí pro spolkové aktivity a propagaci MAS
- Pořádání tradičních společenských akcí MAS
- Propagace Projektu spolupráce a partnerství MBE
- Koordinace a řízení projektu

Výstupy projektu:
- Velkoplošný stan 10x20m, propagační stánky(3ks), lavice (40ks) a stoly (20 ks), přenosná ozvučovací soustava
- Pořádání tradičních společenských akcí MAS

Aktivity v období udržitelnosti:
- Údržba a doplňování pořízeného majetku
- Pořádání festivalů a akcí

Název projektu: Nacieszyć oczy, ciało i duszę - zintegrowana oferta przyjaznych dla środowiska produktów i usług turystycznych - Dolina Baryczy Poleca!

Projekt byl spolufinancován z Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Fondu nevládních organizací.

Žadatel: LGD Dolina Baryczy (PL)

Předmětem projektu bylo vzdělávání s cílem zvýšení standardů kvality a ochrany životního prostředí u produktů a služeb příznivých pro životní prostředí na území soustavy NATURA 2000. Dále upozornit na výhody hospodaření v ekologicky cenných územích, podpora systému Dolina Baryczy nabízí! jako modelového systému motivace výrobců a poskytovatelů služeb a šíření dobré praxe v oblasti integrace pro-environmentálních aspektů a místního hospodářství na územích soustavy NATURA 2000.

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 80 000 €, rozpočet MAS 4 000 €.

Rok realizace: 2010 –2011.

Cíle projektu:

- zlepšení standardů ochrany životního prostředí v turistické nabídce lokality soustavy NATURA 2000 Dolina Baryczy
- zvyšování povědomí výrobců a poskytovatelů služeb v oblastech spadajících do soustavy NATURA 2000 a spotřebitelů o potřebě chránit životní prostředí a zvyšovat standardy kvality a ochrany životního prostředí v oblasti cestovního ruchu a těžit z výhod z nich vyplývajících
- přenos metod dobré praxe šetrných k životnímu prostředí a osvědčených postupů v oblasti cestovního ruchu na ostatních oblastech spadajících do soustavy NATURA 2000

Aktivity projektu:

- Školení pro výrobce a poskytovatele služeb z Doliny Baryczy ke zlepšování kvality a ekologizace služeb cestovního ruchu.
- Poradenství v oblasti zvyšování ekologických standardů a kvality služeb - monitoring výrobců a poskytovatelů služeb, na něž se vztahuje značka Dolina Baryczy nabízí!
- Vydání letáku o produktech a službách se značkou Dolina Baryczy nabízí! jako propagačního materiálu o turistické nabídce šetrné k životnímu prostředí.
- Vytvoření servisu značky s cílem prezentovat turistickou nabídku a pro komunikaci s výrobci a poskytovateli služeb - informace o aktivitách, setkání, školení, osvědčených postupů.
- Vytyčení turistické stezky po držitelích značky, vytyčení zastávek u výrobců a prodejců místních produktů a dalších poskytovatelů služeb (rekreace, ubytování a stravování), kteří jsou šetrní k životnímu prostředí. Stezka byla vyznačena logem značky a vydala se mapa.
- Tvorba propagačních filmů o produktech a službách v rámci přírodních hodnot území, ze kterého produkty a služby odvozují svoji jedinečnost a vysokou kvalitu.
- Certifikace a označování produktů a služeb značkou.

- Dny otevřených dveří u vybraných výrobců a poskytovateli služeb v rámci systému značení. Dny otevřených dveří budou sloužit pro praktickou prezentaci aktivit (výroba, služby), které jsou šetrné k životnímu prostředí, sdílení zkušeností a integraci výrobců a poskytovatelů služeb.
- Organizace festivalu Dolina Baryczy-Vánoční země s výrobci a poskytovateli služeb z území a s oblastí soustavy Natura 2000, pro obyvatele i turisty z území i z mimo území regionu. Festival umožní osobní poznání výrobců a poskytovatelů služeb všem účastníkům, ochutnávky a nákup produktů, získat informace o tom, jak trávit volný čas v dolině. Festival se bude konat v prosinci před Vánocemi.
- Zorganizování semináře o osvědčených postupech v oblasti vytváření turistické nabídky v oblastech NATURA 2000 pro místní samosprávy, organizace, výrobce a poskytovatele služeb ve vojvodstvích Dolní Slezsko, Velkopolsko, Lubusko. Budou prezentovány příklady polské a České republice. Bude to fórum pro výměnu zkušeností o činnostech v oblasti soustavy Natura 2000.
- Vedení studijní návštěvy doliny pro výrobce a poskytovatele služeb, zástupce místních úřadů, organizací z oblastí spadajících do soustavy Natura 2000 z vojvodství: Dolní Slezsko, Velkopolsko, Lubusko s cílem seznámení se s dobrým postupy.
- Organizace studijní cesty k českému partnerovi pro 10 předních výrobců a poskytovatelů služeb, aby se seznámili s nejlepšími praktikami ekologizace výrobků a služeb v Moravském krasu na území soustavy Natura 2000.
  Vypracování Vademecum pro výrobce a poskytovatele služeb cestovního ruchu v územích soustavy Natura 2000 - Příručka osvědčených postupů a právních požadavků.
  Organizace závěrečné konference za účasti všech přímých beneficientů projektu, partnerů, hostů a médií. Konference bude pořádána s cílem evaluace a propagace aktivit projektu.

Výstupy projektu:

- Webové stránky
- Semináře
- Workshopy
- Exkurze
- Propagační brožury
- Propagační filmy
- Festivaly

Aktivity v období udržitelnosti:

- Certifikace místních produktů a služeb
- Festivaly
- Udržování webových stránek

Název projektu: Spoločné zamúčené histórie - mlyny, obilie a miestne produkty v našich regiónoch

Financováno z OP Přeshraniční spolupráce SR-ČR (spolufinancování 5 %).

Žadatel: Mikroregión Termál (SK)

Partneři:
MAS Moravský kras
Mikroregión Dudváh

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: Celkový rozpočet 24 740 eur, rozpočet MAS 12 000 eur.

Rok realizace: 2012-2013

Cíle projektu:

- Připravit analýzu území s ohledem místních kulturních zdrojů zaměřených na zpracování tradičních místních produktů (např. větrné a vodní mlýny) a výrobců místních produktů z obilí (např. tradiční pekařské a cukrářském výrobky.)
- Zajistit propagaci historie vodních mlýnů na území ČR a větrných mlýnů na území ČR a zpracování obilí a místních tradičních pekařských, cukrářských výrobků a dalších výrobků z obilí.
- Podpořit a rozvíjet podnikání a venkovský cestovní ruch na území regionů.
- Vytvořit a rozvíjet nový společný silný image regionů v sektoru cestovního ruchu, jako cílových destinací specifických zejména na nabídkou v oblasti aktivního odpočinku, sportu, poznávací turistiky a zábavy a využívající k tomu přírodní a kulturní dědictví a s ním související nabídky v oblasti gastronomie, kultury a architektury .

Aktivity projektu:

- Analýza území - kulturní zdroje a místní produkty
- Příprava informačních brožur s názvem "Mlýny a další kulturní zdroje našich regionů" a "Místní produkty z obilí našich regionů"
- Kulturní výměnné akce na téma "Vodní mlýny na území ČR a větrné mlýny na území ČR"
- Školení pro zpracovatele obilí na téma "Tradiční recepty v současné době"
- Závěrečná konference s ukázkou místních produktů
- Management projektu

Výstupy projektu:

- 4 společné akce partnerů, tj. 2 kulturně-výměnné akce, 1 školení a 1 konference s ukázkou místních produktů, kterých se zúčastnilo 165 účastníků z plánovaných cílových skupin.
- Vyhotovená společná analýza kulturních zdrojů a místních produktů společně s informačními brožurami by měly sloužit jako marketingový produkt na propagaci kulturních hodnot, rozvoj podnikání a podporu cestovního ruchu na území partnery.
- Marketingové výstupy (informační brožury).

Aktivity v období udržitelnosti:

- Společné festivaly

Název projektu: Via Bohemica

Financováno z PRV ČR 2007-2013, opatření IV.2.1 (spolufinancování 10 %).

Žadatel: MAS Moravský kras z.s.

Partneři:
Miestna akčná skupina Dudváh
Miestna akčná skupina Stará Čierna voda

Celkový rozpočet a rozpočet MAS: celkový rozpočet 1 952 300 Kč, rozpočet MAS 714 800 Kč.

Rok realizace: 2013-2014

Cíle projektu:

- vytvoření a rozvoj nového silného image regionů v sektoru cestovního ruchu jako cílových destinací specifických zejména nabídkou v oblasti zážitkové turistiky a gastronomie,
- získání potřebného know - how spoluprací se subjekty a organizacemi zabývajícími se cestovním ruchem v regionech,
- prohloubení a rozšíření spolupráce mezi výrobci a poskytovateli služeb v regionu a v regionech navzájem,
- zvýšení účinnosti a kvality regionálního marketingu a zvýšení dostupnosti informací o regionech navzájem,
- vytvoření kvalitní síťě partnerů v regionech kteří pomohou distribuovat informační a propagační produkty a jednotlivé výstupy projektu a spolupracovat na dohodnutých společných akcích,
- rozšíření a prohloubení povědomí o regionech a jejich možnostech cestovního ruchu,
- zlepšení informovanosti o přírodních, kulturních a historických zajímavostech regionů,
- pomocí vyhotovené společné publikace týkající se Via Bohemica poznat historii obchodování našich předků na území projektových partnerů,
- pomocí společné analýzy výrobců produktů a poskytovatelů služeb včetně průzkumu trhu zjistit současnou nabídku místních produktů, výrobků a služeb a zjistit potřebu místních výrobců a poskytovatelů služeb,
- vzájemnou spoluprací místních akčních skupin, společnými marketingovými aktivitami, výměnou a přenosem vzájemných zkušeností společně naplánovat, rozvíjet, podporovat a propagovat venkovský cestovní ruch, kulturně-společenský život a hospodářskou spolupráci po Via Bohemica,
- prostřednictvím společné publikace "Via Bohemica" a marketingových materiálů "Via Bohemica" místních produktů, výrobků a služeb rozvíjet hospodářskou spolupráci, venkovský cestovní ruch a propagovat kulturní a gastronomickou tradičnost na území partnerských regionů.
- vytvořit širokou a ucelená nabídka aktivit, akcí, služeb a informačních a motivačních produktů, které budou mít potenciál dlouhodobě uspět na trhu cestovního ruchu
- vytvořit zvláštní a zřetelný image regionu založeného na "značce"

- vytvoření společných destinací a jejich společného řízení, za tím účelem vytvoření společného informačního a rezervačního systému pro spolupráci v cestovním ruchu v období udržitelnosti projektu.

Aktivity projektu:
- Publikace Via Bohemica
- Společná marketingová strategie pro místní výrobky, produkty a služby
- Logo regionální značky pro výrobky a služby
- Manuál pro udělování a používání regionální značky výrobků a produktů a služeb
- Informační brožura místních produktů a výrobků
- Informační brožura místních služeb
- Filmový cestovatelský průvodce po Via Bohemica
- Seminář Cezhraničný marketing partnerských regiónov v kontexte Via Bohemica
- Seminář Systém značenia, regionálna značka ako marketingový nástroj
- Cezhraničný festival Via Bohemica
- Přeshraniční festival Via Bohemica
- Pilotní udělení regionální značky pro místní produkty, výrobky a služby

Výstupy projektu:
- Společná marketingová strategie pro místní výrobky, produkty a služby
- Logo regionální značky pro výrobky a služby
- Manuál pro udělování a používání regionální značky výrobků a produktů a služeb
- Informační brožura místních produktů a výrobků
- Informační brožura místních služeb
- Filmový cestovatelský průvodce po Via Bohemica

Aktivity v období udržitelnosti:
- Zážitkové produkty venkovského cestovního ruchu v území MAS Moravský kras
- Zážitkové produkty venkovského cestovního ruchu v území MAS Moravský kras na území MAS Stará Čierna voda a Dudváh
- Počet soutěžních tímů z místních restaurací v gastronomické soutěži o nejlépe připravené tradiční jídlo z území MAS Moravský kras
- Počet soutěžních tímů z místních restaurací v gastronomické soutěži o nejlépe připravené tradiční jídlo z území MAS Stará Čierna voda a Dudváh
- Cezhraničný festival Via Bohemica
- Přeshraniční festival Via Bohemica
- Udělené certifikáty pro poskytovatele služeb v území MAS Moravský kras v každém roce udržitelnosti
- Udělené certifikáty pro výrobce v území MAS Stará Čierna voda a Dudváh v každém roce udržitelnosti
- Udělené certifikáty pro služby v území MAS Stará Čierna voda a Dudváh v každém roce udržitelnosti
- Aktualizace společné marketingové strategie v období udržitelnosti

- Press tripy k turistickým produktům a produktovým balíčkům v území MAS Moravský kras v období udržitelnosti
- Press tripy k turistickým produktům a produktovým balíčkům v území MAS Stará Čierna voda a Dudváh v období udržitelnosti
- Fam tripy pro zástupce cestovních kanceláří, agentur a médií k turistickým produktům a produktovým balíčkům v území MAS Moravský kras v období udržitelnosti
- Fam tripy pro zástupce cestovních kanceláří, agentur a médií k turistickým produktům a produktovým balíčkům v území MAS Stará Čierna voda a Dudváh v období udržitelnosti
- Uzavřené smlouvy o prodeji zážitkových produktů z území MAS Moravský kras připravených v období udržitelnosti s cestovními kancelářemi nebo cestovními agenturami
- Uzavřené smlouvy o prodeji zážitkových produktů z území MAS stará Čierna voda a Dudváh připravených v období udržitelnosti s cestovními kancelářemi nebo cestovními agenturami
- Měřitelný počet shlédnutí webové flash prezentace s filmovým cestovatelským průvodcem umístěné na webových stránkách MAS Moravský kras
- Měřitelný počet shlédnutí webové flash prezentace s filmovým cestovatelským průvodcem umístěné na webových stránkách MAS Stará Čierna voda
- Měřitelný počet shlédnutí webové flash prezentace s filmovým cestovatelským průvodcem umístěné na webových stránkách MAS Dudváh
- Počet příspěvků facebookové stránky Via Bohemica
- Počet příspěvků facebookové stránky Via Bohemica

Název projektu: Hřbitovy – naše kamenná historie

Projekt (reg. č. 12/015/4210a/564/000005 společně realizovaly 3 sousedící místní akční skupiny MAS POLIČSKO z.s., MAS Boskovicko PLUS a MAS Partnerství venkova. Smyslem partnerského projektu bylo nabídnout správcům hřbitovů aktualizaci a elektronizaci dat ohledně evidence hřbitovních míst, vytvořit aktuální elektronické mapy, zpříjemnit, zjednodušit a elektronizovat samotnou správu hřbitovů a vytvořit na základě sesbíraných dat další produkty (www stránky s vyhledáváním zesnulých osob pro jejich příbuzné nebo kamarády, unikátní historickou publikaci s mapami a popisem historie hřbitovů, ale i jejich souvislostí). Součástí projektu byla i tvorba sady letáků mapujících unikátní stavby na hřbitovech, historické stromy, známé rodáky apod.

Výstupy projektu :

- Software pro správu hřbitova
- Veřejný webový portál pro vyhledávání
- Informační cedule u hřbitovů
- Tištěné mapy hřbitovů pro správce
- Sada letáků o zajímavostech
- Tištěná publikace „Hřbitovy – naše kamenná historie“

Celkové způsobilé výdaje projektu : 3 686 401 Kč
Celkové způsobilé výdaje MAS POLIČSKO z.s. 1.260 784 Kč, z toho dotace 1.134 706 Kč

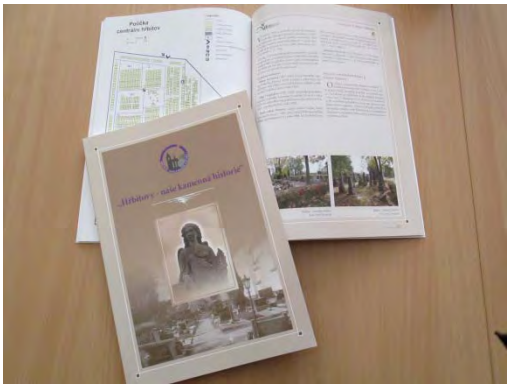

Termín realizace: 11/2012 - 10/2014

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• digitalizovaná správa hřbitovů • propagace hřbitovů a jejich zajímavostí • vznik webu pro vyhledávání zemřelých • pilotní projekt na území ČR • s polupráce s MMR	• podcenění problematiky pohřebnictví při přípravě projekt • podcenění náročnosti tvorby softwaru • nutná ochota obcí učit se novým věcem

Název projektu: Našim nejmenším

Projekt (reg. č. 10/010/4210a/453/000007) společně realizovaly 3 sousedící místní akční skupiny MAS POLIČSKO z.s., MAS Boskovicko PLUS a MAS Partnerství venkova (Letovicko).
Cílem projektu bylo vytvoření zázemí pro volný čas malých dětí a jejich rodičů a podpořit spolupráci rodinných a mateřských center na území zapojených MAS. Ve společném projektu bylo zapojeno 15 rodinných či mateřských center a obcí. V rámci projektu bylo pořízeno vybavení mateřských center a vybudovány multifunkční altány v malých obcích.

Výstupy projektu :

- Vybaveno 9 mateřských center ve 3 MAS
- Postaveno 6 altánů v 6 menších obcích
- Pořádání akcí pro děti

Celkové způsobilé výdaje projektu : 2 859 422 Kč
Celkové způsobilé výdaje MAS POLIČSKO z.s. 1 216 112 Kč, z toho dotace 1 058 018 Kč.

Termín realizace: 2/2011 - 3/2012

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• navázání spolupráce mateřských center i mimo projekt • vybudování zázemí pro mateřská centra • propagace MAS u široké veřejnosti • primární pomoc při zahájení provozu center • podpora rozvoje aktivit	• závislost udržitelnosti projektu na aktivitě center

Název projektu: Nezapomeňte (se) vrátit“

Projekt (reg. č. 13/019/4210a/453/000026 společně realizovaly 3 místní akční skupiny MAS POLIČSKO z.s., Místní akční skupina Hlinecko, z.s. a MAS Moravskotřebovsko a Jevíčsko o.p.s. Smyslem partnerského projektu je pomoci zřizovatelům a pracovníkům knihoven zvýšit návštěvnost a využití knihovny nejen na výpůjčku knih, ale i k jinému novému využití knihovny - na malých obcích může knihovna sloužit jako malé centrum a místo setkávání občanů různého věku. Smyslem projektu je vdechnout knihovnám duši, naplnit ji dětmi a občany, nejen zarytými čtenáři, kteří si vypůjčí a vrátí knihu, ale také těmi občany, které zaujmou aktivity organizované knihovníky a dobrovolníky.

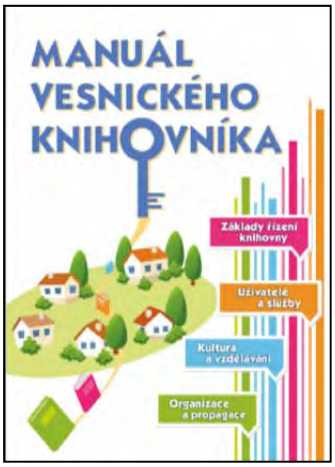

Výstupy projektu :

- 6 cyklů seminářů pro neprofesionální knihovníky
- Metodická příručka **„Manuál vesnického knihovníka“**
- Kvízová komiksová kniha **„Hádej knihu“**
- Omalovánky **„Hádej pověst“**
- Akce pro veřejnost, vč. pořízení vybavení na pořádání akcí
- Vybavení čtenářských koutků

Celkové způsobilé výdaje projektu : 1. 739 400 Kč
Celkové způsobilé výdaje MAS POLIČSKO z.s. 502 000 Kč,
z toho dotace 451 800 Kč

Termín realizace: 1/2014 - 6/2015

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• posílení významu vesnických knihoven • oživení společenského života v obcích • podpora vzdělávání - metodická podpora knihovníků • inovace – publikace Hádej knihu	• velmi náročná administrativa při poptávkových řízeních (přílišná volnost knihoven při výběru drobného vybavení)

Název projektu: Venkov - můj domov aneb“Víš, kde žiješ?“

Projekt (reg. č. 11/013/4210a/564/000007) společně realizovaly 3 sousedící místní akční skupiny MAS POLIČSKO z.s., MAS Boskovicko PLUS a MAS Partnerství venkova. Cílem projektu je rozšíření znalostí o místě domova dětí a jeho okolí a posílení vztahu k životu na venkově. Současně je cílem seznámení dětí s historií, tradicemi života v regionu a k seznámení se s vazbami k společenskému, kulturnímu i ekonomickému životu venkova v současnosti prostřednictvím výukového programu, který tvoří doplňkové učební materiály k učebním plánům ZŠ. Ve spolupráci s pedagogy ZŠ vznikly unikátní výukové materiály zaměřené na území konkrétní obce či region.

Výstupy projektu :

- Čítanky prvouky zaměřené na jednotlivé obce
- Čítanky vlastivědy zaměřené na region
- Pexesa, kvarteta, pracovní listy k učebnicím
- DVD o regionu

Celkové způsobilé výdaje projektu : 3.609 783 Kč
Celkové způsobilé výdaje MAS POLIČSKO z.s. 982 327 Kč,
z toho dotace 884 094 Kč

Termín realizace: 12/2011 - 1/2013

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• navázání spolupráce MAS a ZŠ v regionu • velký ohlas (především u čítanek) • propagace malých obcí regionu • propagace metody LEADER ve školních učebnicích • příklad dobré praxe – zařazení informací o regionu do výukových osnov	• do projektu se nezapojily velké městské školy

Název projektu: Kraj pod Hostýnem ožívá - Včasné informace, zázemí a propagace pro společenské a kulturní akce

Partnerské MAS: MAS Podhostýnska (KMAS), MAS Partnerství – Moštěnka (PMAS)

Hlavní cíl projektu: rozvoj a provázání společenských a kulturních akcí v sousedních a partnerských regionech – MASP a MAS – PM

Výstupy projektu :

- nákup zázemí pro podporu kulturně – společenských akcí v regionu
- vytvoření centrální webové aplikace www.hostynsko.cz a umístění webových kamer na vybraná místa v regionu
- vybudování venkovského informačního centra a zasedací místnost v areálu Dřevohostického zámku
- propagace projektu

Celkové výdaje projektu: 3.950.364,00 Kč
Dotace: 3.563.658,00 Kč
KMAS: 1. 508.149, 00 Kč
PMAS: 2 .055.509,00 Kč

Termín realizace: 2010 - 2011

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• pořízení potřebného zázemí pro činnost MAS i ostatních subjektů • nalezení vhodných partnerů pro další spolupráci	• problémy v rámci udržitelnosti projektu špatná rozvaha při přípravě projektu • nutnost koordinace při nakládání se společným vybavením • podcenění odborné problematiky

Název projektu: Kroje našich krajů

Partnerské MAS: MAS – Partnerství – Moštěnka (KMAS), MAS Podhostýnska (PMAS), MAS Moravská cesta (PMAS), MAS Malohont (PMAS) – zahraniční partner

Hlavní cíl projektu: Projekt přispěl k rozšíření znalosti o historii území, oživí místní folklór a podpoří folklórní spolky. Pořízení folklorních krojů (případně částí) a jejich následné využívání při společenských akcích v partnerských regionech spadajících do národopisných oblastí Hané, Záhoří, Valašska, Gemeru a Malohontu.

Výstupy projektu :

- výroba a pořízení folklorních krojů (případně částí) a jejich následné využívání při společenských akcích v partnerských regionech spadajících do národopisných oblastí Hané, Záhoří, Valašska, Gemeru a Malohontu
- propagace
- vydání hudebního CD
- spolupořádání 4 akcí – Dny česko –slovenské spolupráce s workshopy

Celkové výdaje na české straně projektu: 4.973.500,00 Kč
Dotace : 3.350.408,00 Kč
KMAS : 1.202.625,00 Kč
PMAS 1 : 1.213.124,00 Kč
PMAS 2 : 934.659,00 Kč

Termín realizace: 2012

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• udržení a rozvoj folklórních tradic • propagace MASP • spolupráce se subjekty v oblasti folkóru	• komplikovanost jednání s některými partnery • administrativní náročnost • změna v postoji SZIF k řešení projektu po odsouhlasení pravidel

Název projektu: S nordic walking holí, vydej se do okolí

Žadatel: MAS Podhostýnska (KMAS)

Partneři: Občanské sdružení MAS Střední Vsetínsko (PMAS)

Cíle projektu:
- Zlepšení spolupráce mezi subjekty ze zapojených MAS (obcemi, NNO, podnikateli) prostřednictvím společného marketingu s využitím potenciálu Hostýnských vrchů
- Zatraktivnění území a zvýšení zájmu místních obyvatel o jeho poznávání
- Zvýšení zájmu návštěvníků o území vytvořením sítě kvalitně značených tras pro Nordic Walking

Rozpočet projektu:
Celkové výdaje projektu: 998 000,00 Kč
Dotace celkem: 811 239,00 Kč
Dotace KMAS: 394 549,00 Kč
Dotace PMAS: 416 690,00 Kč

Výstupy projektu:
- Seminář zaměřený na tématiku „severské chůze“
- 17 informačních tabulí v jednotlivých obcích zapojených do projektu, propagační materiály a mapy
- Extreme Nordic Walking Maraton
- Studie pro kvalitní značení nordic walkingových tras
- Vytvoření sítě nordic walkingových tras

Termín realizace: únor – listopad 2013

Aktivity v období udržitelnosti: Organizace Nordic Walking maratonu 1 x ročně

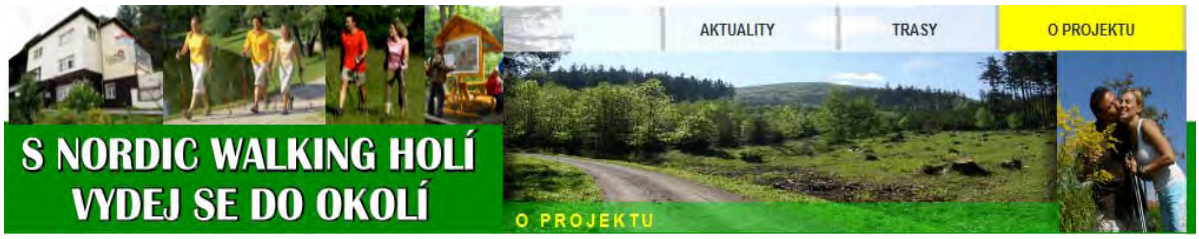

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• Nalezení vhodných partnerů pro další spolupráci MAS (Česká asociace Nordic Walking, ZŠ a MŠ ze zapojených MAS) • Prohloubení spolupráce obcí, neziskových organizací a podnikatelů ze zájmového území • Zvýšení povědomí obyvatel MAS zapojených do projektu o možnostech trávení volného času v Hostýnských vrších	• Značení tras muselo být realizováno z vlastních prostředků, nebylo možné profinancovat z dotace • Nízká účast veřejnosti na akcích

Název projektu: Život a historie vypálených obcí aneb „Znáte nás?“

Projekt PRV (reg. č. 13/019/4210a/672/000025) byl realizován společně čtyřmi místními akčními skupinami a jeho smyslem bylo "spojit podobné osudy" obcí v ČR, které byly za 2. světové války vypáleny, upozornit na tyto historické činy očima současných dětí a studentů v regionu. Do projektu byly zapojeny děti základních a středních škol z našeho regionu a regionů spolupracujících MAS, které navštívily místa jiných vypálených obcí, absolvovaly besedy s historiky i pamětníky a vytvořili fotografiemi, literárními i výtvarnými díly společnou knihu. Vytvořené materiály jsou v elektronické podobě k dispozici široké veřejnosti i školám v ČR. Zároveň došlo k tvorbě uceleného materiálu (společné informační letáky), vznikla kniha o historii a životě vypálených obcí a došlo i k širšímu zveřejnění informací o dalších obcích, které jsou v pozadí Lidic pozapomenuty anebo o nich veřejnost příliš neví. Závěrem se uskutečnila společná konference v MFC v Hlinsku, které se účastnilo přes 200 dětí, zástupců MAS, odborníků a pamětníků.

Spolupracující MAS a samostatné obce:
MAS Hlinecko, z.s. (vypálená obec Ležáky- dnes Obec Miřetice)
MAS Hornolidečska z.s. (vypálené obce Prlov, Lačnov)
MAS Ploština (vypálená obec Ploština- dnes Drnovice)
MAS Šumperský venkov (vypálená obec Český Malín- dnes Nový Malín)
Obec Luká (vypálená obec Javoříčko) - společný produkt letáky
Obec Tršice (vypálená obec Zákřov) - společný produkt letáky

Výstupy projektu:
- Kniha Život a historie vypálených obcí aneb „Znáte nás?“
- Propagační letáky o 7 vypálených obcích
- Film z jednotlivých exkurzí
- DVD s elektronickou formou produktů

Tištěné materiály jsou prostřednictvím MAS distribuovány dále do regionů a škol v ČR.

Celkové způsobilé výdaje projektu:1 430 422 Kč
Celkové způsobilé výdaje MAS Hlinecko, z. s. – 286 600 Kč, z toho dotace 257 400 Kč.

Termín realizace: leden 2014 – leden 2015 - celkově 13 měsíců.

PLUSY PROJEKTU	MÍNUSY PROJEKTU
• vzdělávací materiál pro školy v ČR, doplňující historii • posílení vazby dětí na historii regionu • spolupráce historiků, učitelů i dětí • filmové uchování vyprávění pamětníků	• náročná koordinace vzhledem ke vzdálenosti MAS • nelogický systém vyúčtování (4 MAS=4 kontroloři) • různý výklad pravidel CP SZIF a RO SZIF • filmové uchování vyprávění pamětníků

Název projektu: Poznejte zelené srdce Česka

Projekt (reg. č. 13/019/4210a/563/000022) byl realizován společně dvěma sousedními místními akčními skupinami (Místní akční skupina Hlinecko, z. s. a Havlíčkův kraj o. p. s.). Záměrem projektu je zvýšení návštěvnosti na území CHKO Žďárské vrchy, kterému je přezdíváno "Zelené srdce Česka", a to netypickou motivační formou - hrou. Díky promyšlené hře budou děti motivovány poznávat region a získávat za svou snahu drobné i větší bonusy za nasbíraná razítka z jednotlivých míst.

Samotný projekt byl spuštěn v dubnu 2015 na Svatojiřském jarmarku v hlineckém Betlémě, kde se mohli registrovat první hráči, do projektu bylo zapojeno území všech obcí, které leží v CHKO Žďárské vrchy = zeleném srdci Česka.

Výstupy projektu:

- Kniha s názvem Poznejte zelné srdce Česka
- Samolepky
- Pexeso
- Omalovánky
- Puzzle
- Stolní hra
- Putovní knížka na razítka

Celkové způsobilé výdaje projektu: 1 495 740 Kč

Celkové způsobilé výdaje MAS Hlinecko, z. s. - 728 820 Kč,
z toho dotace 655 938 Kč.
Termín realizace: leden 2014 – duben 2015 - celkově 16 měsíců

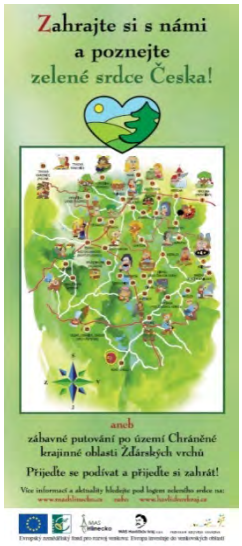

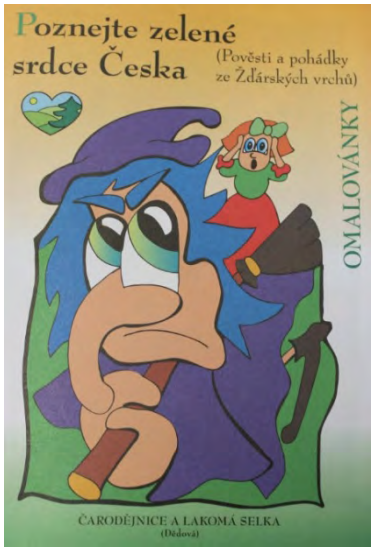

PLUSY PROJEKTU	**MÍNUSY PROJEKTU**
• spolupráce s IC a podnikateli v cest. ruchu • zachování historie (převyprávění pověstí) • publicita a propagace regionu (občané i návštěvníci) • kreslířka a převyprávěči pověstí = obyvatelé regionu	• nutnost zodpovědného přístupu IC v provozu • těžké vyhledávání historických zdrojů • indikátory bez možnosti zhodnocující změny (neporušení, ale zkvalitnění indikátoru)